

MO SHGIÁL FÉN

CUID A HÂN

AN TAIR PEADUIR Ó LAERI,
CANÓNACH, S.P.,
do shgrív.

BRÚN AGUS NÓLÁN, TEÓR.
BUEÁGLIEH ·· BHALFERSHI ·· CORCUIG ·· FORTLÁIRGL
FÓGARTAR GACH CEART ER COSNAV.

NATIONAL
LIBRARY OF
IRELAND

MO SHGIAL FÉN

I—MO HÍNSHAR

Sa vlién d'úch an Tharna m'í shé ch'íad a an uer éhin. Héinig On Rua O Néi, mac d'íhár d'E O Néi, anau go Héring agus do dó do bríahag cab er Gháluiv agus er an cuireag a geasas Gál Ula é. Fear aduana, dá E O Néi agus E Rua O Donnai, a cróg, ériméill, ilí er chogs agus er ghóhólv naici Chínáilí. V'í ná míana caú an uer shín-ig m'íohir na hÉrean é troid go dian a gúngiv a náud er son na hÉrean agus er son an chreidiv, agus a geav na ná mían son do ringedar bus er na Gálúiv ins gach cah troum dár bualeag satarín go dí an bríahí ahin Chínáilí. Do lóh an t-an v'íahí av'ín ahin bus na ná mían, agus v'í Eri fé choisv a náud írsh.

Ansun do ghinech an cos-er-bolag agus an t-díreach agus an feanl a rocht díi agus an t-dhach a rocht na fringí; na Gál dá ruaga a talav, a abhshar nua, ná shúhaidíah a gredeav agus an talav a h'írt do ropuriv ísachda anail é Hasana agus é Alabain; go dí gur chuir déni na hágóra áchtuit éi do Cháiv éirí amach írah agus ísacht éi do gháavv er íad fén a choant er a líhéd do íschágrú.

Dahad blian tar éh v'íahí Chínáilí ísach d'éríodar amach írsh. Nuor a v'í an t-éirí amach sun dá vestéí ísach aduert filí égin:—

“Ehén a dahad beg aisean gan shyl gen v'íah,
“S an vlién a t'áicí bod Sasannig áhánt er íar.”

Be ré-ghóhúir go dagach an focal sun ífor

an uer éhin. Héinig On Rua O Néi, mac d'íhár d'E O Néi, anau go Héring agus do cuireag a geasas Gál Ula é. Fear aduana, cróg, ériméill, ilí er chogs agus er ghóhólv cognig, a b'ea é, mar ba ghual éb v'eh. Héinig mótan de chéinig na h-asaal, a díbhreag tar éh v'íahí Chínáilí, hánadar anail ón Sháing agus ón Vraying agus ó sítsanniv éi den Uróip, agus níor v'áda go roiv náóití Ionvára Gál ins gach cúigi do chéigiv na hÉrean agus íad “a abhshav a g'írt.” Do leannadar a “shesav a g'írt,” go dí gur ghin On Rua O Néi, ig an Míng Morab, genov díreach de bays na ghavv a ghin d'íhár a shir agus E Rua O Donnai ig Bál an Aha By dh míana agus dahad ruimish ahin.

V'í uehli Gál agus abhshar-Ghauil cruinghli an uer éhin a Gál Chuingi agus íad a dháav díhí agus ryalta do v'íohir na hÉrean agus gan er chinas v'íohitir Hasana. En chur íshéach a gháavv orha ná an chos do chur lens agnó. Ach nuor a rug On Rua O Néi an bus dhéach ig an Míng Morab héinig íad er chuid éas na huseahlv Gálécha éi. A níag er níag do v'íahúig agus do ísachavv an ísach agus an droh-áigini ach ghó-sun agus dá chéi Héinig céstáas, ísach, na Chóirí, a Gál Chuingi, ídír na Gál agus na abhshar-Ghauil. Ghin an náid géahé dhíal le feavv agus le íshéach agus le céasv'íohit, a shéií fé

MO SHIAL FÉN

gech táv a gungiv an tuiv eli, a túirt na leah-voor uaha, na nubi do bóach táv agus ná bóach an táv eli, go dí gur vó an fuaib a vi ig ueahiv na Córri agus ig tshachuv na só dá chéi ná mar a vi ig an táv ach don nauid. Tar éis ná mian vi an gúo sun Chli Chungi túthi as a chéi ché gían agus dá ma bráhi eli mar vráhi Chindáili a véach taguáhi orha. Ansun báinig Cromuil, agus do gúin abé shín lérbáris agus éiseach agus cos-er-bólag, er Cháitav agus er an gredeav, agus ba neavni an lérbáris a lean bráhi Chindáili shochas é.

Tar éis vráhi Chindáili, bóach gur ig na Galúv a vi an bus, vi léa a gry d'éagala ach rúimsh na Galúv. Mar gheasul er an agala sun gheineadar shocháin léa. Níor hycháin dátrivir an tshocháin shín, éifech. Shryáin chum fl agus chum shogt-fésháiv hoasauig an feasl. Do leag na Gúli orha go vuaradar óis er eirí smach eli veb beartuáhi ig ueahiv na Ngál a guingiv na Ngaul agus a guingiv ry Sacan. Cuir wásh a b'ea an boartú sun dá viadli é gheiniú. Chum é gheiniú ní roiv le díshay ech breh, 'na nuáhi agus 'na nuáin, er na hneahiv Gálacha agus iad do vráit sun go Lúndun agus iad do hriáil hael, agus dá dúirt ciontach iad an chroch a huir dóiv. Do hig na hneahéil Gálacha an cleas sun. Vi cial cheanneig féilsa ach go daingean sun an daca sun. Vi 's acti go mah ná roiv an chuir dánta ach, ná roiv an eirí ameb beartuáhi ach, ná an chineav sói er a líhéi: ná roiv uaha ach cead amebh agus soaracáda tar ésh a ná miann coguig. Ach vi's ach, lesh, nuar a curd áli Kísana a veim er ghúin nár choentíon don dúní shín macéatách ná neechuáinacht, go nuar nuar, má be ghúiní é go roiv talav nu tharab ná soivreas íg le caillúnt.

Do hig ueahiv na Ngál an shín go mah an uer shín agus do behadar á Héring ar a viadli an cleas Gaula sun a gh'imirt orha, iad do hriáil agus iad do ghara agus iad do chrocha.

MO HÍNSHAR

chum báish díov do b'égean déiv léhi léna n-anam na shéan-díteavnu cónuáhi shín, leó bócht, agus imeachit er fued an lea. Vi an uer shín sa táv hiar d'Uiv Laeri, an Vúin, cionchéin nár ró-nuar agus cuishléan Charug na Cora an shín a vi er. Vi bert dríhár 'na góry a chuibléan sun. Diarmuid O Laeri a b'áinim do ghúiní ach agus Crochúr an lérbáris iad B'égean déiv imeachit agus an cuishléan agus an dáibh d'égáit ig cogirtoch éigin iseoebh. Hander indas go Bálí Vúin.

Do fós dhúin ach beun de vuáitir Ghúiní an vi 'na dhúin er na hÓlánuv agus d'an abé sunshín. Do réir mar a bhíabag dom do b'ó shín Crochúr. Chug Diarmuid air go láit er a d'agáí Carrug na Madary, agus chuir abé fé sun. Tarral 'na ghia sun do cheug dhúin do hluácht Crochúr ó beug go Dúh Raa, cherbhi víli er an dhv heug de Hráid a Ala agus cheue shé chum cónuáhi er an Múlach Yúling a n-acti Chuiling í Chav. Do fós shé shín beun er a d'agáí Ivín an Réitáin. Is do hím gur de vuáitir Chealcháin gur vés í. Vi mac ach sun agus Crochúr a b'áinim dh, agus fear anocháiv, an-vúitir Ief, infon do Hayg O Hiel, Tsyyg voo Ayindriab, a vi 'na dhóy hiar er an Abhét, er breuch Oun Maeri. Nal ní Tsyyg a tugáí er an mhín. Vi léa ú de chéing ach hionóv.

Vi Diarmuid, fé mar a hímabag dom, 'na dhóy er Charug na Madary. Vi mac ige vi an Crochúr sun póada agus a dháiv dh féo, vi buachúil ayimáhiri íg agus de vuáitir Laeri a b'ea é, agus, dá gheasuvy abh, "Crochúr Máshóir" agus Vi cleas ig an dhóy "a tugáí er an mac" Crochúr Máshóir abh, ach abé dhv agus a bagúad do ghéidh béa. Vi abé féo agus a veun go hana-vuartha mar gheant er abh.

Do hárta, tráb, go roiv súil le dhúin dhí chuingi ach. Vi an t-áim a teacht ach má ví, do vi an vuert agus an t-éagala orha aran go n-imeach an leavay sun fé mar imig agus an chur d'it a hámig ruimsh. Vi an vuert agus an t-éagala er an mhír ché nuar sun gur vól, dá ma ná bhásh an chéit dhí chum na dhóvda ghíánay, nár veog an vuert éigin chuingi. Bayint líhanta sar a dháing an t-áim chum sa chuingi becht, do vráit dháha an dorra imeach beun ná fíacúig éngi ach ryav ruimsh shín. D'íabig fear a ú ghi céa v'as í. "Héasag aváid ó veáil anoch chéiv," er shíbi, "adteg ó Chli Dara." Ansun d'íabh shí er an nuar.

"Ná bóch ka vuert ná an agal ort an trus so," er shíbi. "Mábhig an té atá a teacht inbh, ach is er an chruáil aváin é," er shíbi. "Tugáir sunm chúl le cúl er agus maíthi shé."

Nuar a vi an méid shín ráití id' d'ini abh uaha na doras amach, agus ní seavúig éngi í, beá ná marav, sa n-áit 'na ghia sun.

Níor v'ada go dáing an chlaun; mac óg. Crochúr ní Diarmuid ní Art ní Cíadach ní Fear, na hainimeacha do veim lesh an ghú; ach do togeg "Barnabí" er an mac sun, de vuáitir Laeri. Hámig mao eli 'na ghleg. Do leavay er an gúil le cúl agus do tugag Feadúir mar sunm er. Do vuir an veit, agus do ghín fir vuara vaha ghlov. Do fós Barnabí agus vi bert vac ígá. Hug abé Diarmuid er ghúiní ach, a n-ungéin an chúl le cúl, agus bug shé Feadúir er an mac ahi, anáim a ghrihá. Nuar a vi an veit vac sun éiríhi anas b'égean do Yarnabí imeachit ó Charug na Madary. Níor iadaas ryav a ghíánay ameb ead fé an chúl.

Sa n-áim gíann sun vi 'na dhóy beug er Ghleusun Dav, ig bun Vúibh an Oúh, fear 'nar v'áinim dh Diarmuid O Tuabig. Vi bert inon ige, Shaván Ní Ruabig agus Mári Ní Ruabig. Tá er an dhv beas de Ghleusun Dav baill gur b'é áinim atá é ná Lás Caragán. Vi an baill shín 'na balav anáidí le líng Varnabí I Laeri agus a veit vac a veb íg

LIS CARAGÁIN

veitha ach arfaid veah ag obair er an dalay
 an vulóg ván do chabav uaha, agus cromas
 irish er an bráta agus er an maingí do chabav
 a dhánay éas do véabairt; agus do géarí
 amach an síl veah sun, leah, iad, ach nár
 védir an dultí eil g'háil a gh'itach tread
 éas chabav as an dalay agus a gh'itach
 shin a ghbanav. Dá amusan shin, nuair a
 pósag m'abair agus mo véah ní roiv an éigil
 inféachor ché hólé ig ferimédirv na Héirean
 agus ví shé ach tamal 'na ghia sun. Vi
 im' Ghianabach an t-áin an dá agus anan
 'veach gabhán tora eil dá nuairf as an dalay,
 'veach gabhán tora eil dá nuairf do féin. Do
 chobhóh na príty agus an beangí an lóid,
 agus chuirhach sédóití lin agus an oian a
 véach er brí dng de chuiriv balas ábúig
 orha.

Is fóir go móch drochveas an uer áin er
 an bráta agus er an mran beangí mar vís
 Ach té sé le ré agúmas inah, a síbháin
 sh'ar dom er an ayimahir shín agus er an
 mie shín. Nár fir agus na mnaí a ví an uer
 áin a náring ba breáit agus ba gháhláití
 iad go nuair ná na fir agus na mnaí áit sun
 inah. Ní féit chuidi an uer áin ceilín ná
 buschúil gan lán bé d'íacaliv bréha láitirí
 geas íadail a grem guch duntí eol, agus
 gach fíadail ach sun ché crúag ché d'angean
 le ceangl chéití. Cad a chítear inah? Ní
 tébhigí a gh'áid na faeala a nuairv na
 leannav ná áit a déo agus a féicha iad líir-
 leach, agus ig imeachit 'na amáech, agus go
 gaitéar faeala brégha do char íadéach
 ná ní itach an leannav bis gh'áil íadéach!
 Cad a chuirean an déo agus an féicha er
 na faealiv? Cuiréan an drob-ghúil? Agus
 cad fé neár an drob-ghúil? Cad fé neár é
 ach an bis veah mídhín. Agus an bis mídhín
 shín a gúnean an t-éacach sun er na fae-
 lúrv, ar nóin tá'ig an síl go mínean shé
 séil, méch féidí do leannav, do gúnean ní do
 chailín veag, áikáití cheart a veah sé nuair a
 víd na faeala a íal er an gúna sun amach
 as an gsean ach. Dá m'ayl léo an té agus

garav sun a nuom an chnuic áin. Is cún
 lium, 'na ghia sun, conas mar a chuireas
 áinim er chnuic atá leatug den Dúiri Liah
 agus gur v'é áinim a tógd er ná an Chura
 Lieb. Tamal 'na ghia sun ísh is cún lium
 go viciog, air ó gheas ó u-ár noas féin, big
 agus crúag nuair 'na límpal, agus go noití
 lium gur v'é áin big Chiván Ní Vuachala
 er Bán an Teana-Chnuic, ní Bár an Teana-
 Chnuic, ní eadar ceon. Vi meo ig Shuváo
 Ní Vuachala, agus Crochúr O Ceocócha a
 v'omuir arán eiribi nuas. Fear galánta
 creidínach a b'as é, agus córas vab.
 Tar ésh raynt ayimahir vís dháta er ghvál
 amach as chéa agus er gúir air go ctingi na
 hihálan, a déo go móch rayro agus, ní
 haváin anu er an Gashín agus er a Nuirí
 Lieb, agus air ó buag er an Cura Lieb, ach
 axán leah, er ár gúid talliv féin go léir.
 Níor halav fónta é. Vi an chuid ba vó ghé
 fáin, gan síbhú ríav. Vi bóbas ó chéingí
 na hihálan anu go dí áit er a dúgtí Bava
 na Rá, mar a déing bóirín eil crúda er.
 Vi tig beag ig an gúna shín agus Póg na
 Cruahí a tógd er heana-víav a ví 'na cony
 as tig veag sun. Sheana-vean gheas ghváv
 a b'as í. Is minic 'na ghia sun a bugas
 tamal do íd 'na tig beag a cayint íd. Ní roiv

MO SHICIAL FÉIN

er chléatannas ídír an Diarmuid shín agus
 Shuván Ní Laeri, an iníon úd Crochúr I
 Laeri a ví an uer áin 'na chérv buag er an
 Múlach Rua, a n-éici Chuingí I Churí. Do
 tuigeag gur vab an cléatannas do d'ánav é. Do
 taigeag, leah, go roiv an gélí sun agus go
 m'édír náir v'áir col do réach ar a n'áinif
 an pósa. Do cóiríog an gélí er an dá b'v,
 Crochúr O Laeri; an vert úd a d'áibéag a
 cuishléas Charoig na Cora; agus do íadag,
 ón góireav, go roiv an gélí, er gach táv, ní
 ba hie amach ná an cóigíú gúin. Do díreag
 an cléatannas. Do pósag Diarmuid Rua O
 Laeri, mac do Feandúir O Laeri agus do Váiri
 Ní Huahig er Láir Caragáin, le Shuván Ní
 Laeri, iníon do Chrochúr O Laeri agus do
 Nal Ní Ictí, a ví er an Múlach Rua. Éas vína
 d'ubh an Tiarna míl ócht gáid tríochad a n'as
 ví meo ig an mert áin. Míhíli an mac sun.

II—LIS CARAGÁIN

Vi ochdar mac agus ochdar iníon ig Feandúir
 O Laeri agus ig Máiri Ní Huahig, mo hean-
 haliv ach, an erim er Lis Caragáin, fár bó
 agus fíbi, agus ferim eil hie er Chíl Ghob-
 man, fár chéig éng díag de vuv. Vi sun
 mah go léir, ach níor ró-vuar an síllas é
 chun shé ghúimí ghíag chingí do bóigint er
 agus do cher a gríh as. Dá meireach an
 t-abir go dí go náech shé meo le déh mílann
 agus trí shíd ní mna shín, b'édír go víséach
 shé roé égin fónta ghbanav don chéing, ach
 bíning an b'as er, shín mar a n-úndéar é,
 níer ná roiv shé ach ocht mílann agus dáhad.
 Dá ghuracht í an ayimahir a fuer shé chingí,
 ví an chuid ba vó den chéing iníon curba,
 gríh íg sar a vuar shé b'as, agus iad curba
 a gríh go mah íg. Ní roiv íg le díanav don
 chéing v'ac ach na talav do rayntí eatarha.

D'ág shé Lia Caragáin le huacht íg ceathar
 ach, a leah íg beir agus an leah eil íg an
 mért eil. Fear duntí den cheathar sun b'as
 go luah a níeg an abar. Anshú do gúin an
 trír a ví 'na ghíleg trí íreana den erim
 eatarha féin, a déo ná roiv ach fíar shéití
 mó íg an nuair ach. Duntí den trír sun a
 b'as m'abairhí.
 Dírbhach duntí náir vab an chial d'ús ear
 óg bean do háirt léah agus é féin do board
 chun cóimhí er erim veag sun ach drob-hav.
 ábhecht mó, agus gan sun ach drob-hav.
 Gan áras níor vab an chial d'ó é dí mídhín
 cá íg er a valúit de boartí a gháitav d'ó
 féin, ach ní roiv. Ní roiv an íbhúin agus
 an uer áin íg éngí de vúnir na Héirean ach
 an talav. Vúdar féin agus a síbháin, an
 uer áin agus er íeag na gúta bílann mídhín
 shín, géachta amach gúna ó an tays eil áilí

RÓGÚIRÍ

ón gearan huac, dé go dtí an ceann heas, ó ágsas do lonn na dúiní iasachá go léir íaddeach 'na gbiag. Vi m'ábir er ghúiní den vultúir a hánig íaddeach. Íadé do chuir an chabair a sun mar shín an chéad lá a fuasca rayre hánig íaddeach. Íadé do chuir an chabair a shiar er ó léir na páircí drayd do bhíadach aré. Ní roiv focal á béngi. Ní vóich agá dom 'na ehis san ó roiv na carraigreacha na ágsal oram féin an uer shín runn an léys ché nochtúibí ahin á gáhy. Duert fear linn a vi trí fíhíd bílan d'áib neter a rugag mabí. go roiv Daincean na Sallach cúlúibí go brék. le cúlúv neter a vi shé féin 'na gearáin, agus ná béach bac éir d'ón gearan huac go dtí an ceann heas den chur er páircí crann, gan an chos lesh do chur er an óráv. Do leagag an t-aymad, séh do lean an ainm, Daincean na Sallach, er an gnúicín.

Níer a vóich goit sa fáirc er ay an dorúich amach, ní iadúing dól amach intí ná dól tóibí sír, mar vóich an t-avir ní b'vúidí go mear ná mí féin agas do rayng amá sun. Anshán, neter a vóich an port bairní ní iadúing dól sír tríd an báirc, mar vóich na cúlú- líni agas na brúgáin es chúlútesh agas do frúicúidab mo chosa. Ní vóich brúgá er an leannan an uer ahin, ná er an dúiní ógá. Er chúlúí a vóich eiríhí suas féin ní vóich brúg cé ágsas ach avéin Dá Dóunúig, neter a vóich a dúl go dtí an tAifrean, nó an lí a vóich a dúl ní d'áit égin sa baill. Vóich a Ryan er, vóich cosa crús fáiní séh gan beann er ancht. Ínsh ní fáir brúgá do chur er chosá an líav aváid sar a vóich an t-áib ná ós do chur er a dalav íaddeach. Fégan sun cosa leci vóich a lían acu, leacacht cos a leannan díav a gáhav a séil. B'áir an teana-bíi.

Is cúlú linn lí fáir neter a vi, is dé linn, trí bílana gh'vóich. Vi corr ní cúlútesh na fáira a vi er ay an t-áib, a déag agim m'égean dom fúidúit íadúig. Vi baba agim agus mí a mnyach na vata éhys agus sun er fúid an fáir, mar gá sa gar chapaí an baba. Chann a léir dúiní iasachá amh es chúlú agas ied a cogairúing agas a ceatú. Héigas go roiv dúiní mear égin a teacsh agas go round a fáha lesh. D'áiríng íadé is íraih an focal 'an m'áidúir,' agus 'Mr. Saunders.' Fé gheirí do íadúing dúiní 'naasí mear beahúit íaddeach, agas do big áib é chabair a léir a vi,

Chun an chéad d'áiríng oris go léir íaddeach hánig an "Máidúir," an uer shín. Níer a chuir shé chúmsa an cheest a dhv na féda is ánuig a vi shé a lérag leabúgí. Dá n-ábairúingá, gur lías féid an vóidúen sun, nó íadé trúimsh shín, ní ánuicúin trúimsh shín, do vóich an leabúgá a vi uer ígá. D'íaddeach áib a réa:—"Bíon féidí le b'íhí séguvabí gachán teacsháin. Tíshéan sun go vóid m'ó chuid tálly-shí agavá ró-báir. Caba shiv túilí cés bírd dom!" Ach neter ná roiv íg an leannan le myv séh gur íh áib smut do

MO SHGIAL FÉN

er a vi fáha ígá. Do chuce agas d'áiríng go míne ó b'ín an ágsasach chéasa agas an gearáid léir, mar gheasal er ghúiv ní roiv an foc ní ba chérag ná érvov e ghaundúil ód a vi er an Shána-Yachá an uer ád.

Tá páirc er ay an dorúich amach, agus "an fáirc shín amh," a túgí an uer shín eirí. Vi béirna er ay an dorúich chun dúl íaddeach sa fáirc shín. Do vóingáí amach, agus sír an véras sun agus sír trí léir na páircí, árcáid, neter a vóich an gearáid er an Sheana-Yachá. Anshán vóich rayre agim ó huag er an Gnuir Mý, agus er an Gál, mar ar mnyg gearáid éi aváid 'na gúha sun, agus er Chléann Dáiv, mar a roiv Teyg na nDv 'na chóny; agus mas er Charúgín an Rayre, agus er Euirín an Chasárúig, agus abys er fáirc na Glech agus er fáirc na Coabí agus er fáirc na Honn agus er fáirc na Gáiní. Churraas ábhíní oris go léir a nís chéilí. Fáircíní beogs bóichá crús a b'as íad. Droib- balav a b'as an éit go léir. Ach sar a déing an duv er na práy d'áidúah go mab a n-an. Tays táiliv, agus bíe brék fólnú fáiréach a b'as adó ghúiniv ní dé vusev ní do chapúiliv, ní d'an rod beó a gh'íadach bío a gh'íthí inféachor. Vóich bílan íadé agas íráb, b'éidí, agus huacch meahúit er na gearúib, trí hioramacht ayamabíh, ní trí ghroib-ghúin égin, ní mar gheasal er gúlar égin a vóich er an áhyí, a déag go vanbach na práy ró-víom, nó ná béach an ávar acó es telav.

Hórhach sun bílan ghéana-chéshach do ghúiniv. Vóach "Coochár Mnar es Chúingí," íg é lían. Ní anach púing d'an tays éli bíg sa líe. Pé gráingí arúir a sárúit do caid é gúin, ní an chuid ba vó ghá chun an chéasa gháhav. Chuceach dúiní a n'íal chun íread dée na práyvín míona do chíméad agas gháhavach an gary do chur e góir 'na hab'viliáns. Anshán, b'éidí, do huacch an ayon-shir go ratar a gáhav na hab'viliáns. D'íaddeach na gearúib go sevir, ché sevir áhín go mabch na chéasa dúiní ías gábhán ghary a gáhav a tóirúing, agus brat tróun de víáhanúiv béna

er a vi áiríng agas práyvín nó le fáil unta fíhí Lúnsa, ían séguvóigí fé gábhán ghás, agus níir in déiní ryav íaddeach 'na víal bíe do b'áir ná íad. Anshán ní chéiméach éngí an chuid áil den vílam ábhín er "July an chabáidúir."

Íadé cúlú 'na d'ugáí "July an chabáidúir" er an mí shín ná sé-neter a huagach droibvilen ní vóich an rod le n'íhí íg dúiniv séh an cabáidúir a gáhav an ví shín, a déag m'óir a huagach fíhí Lúnsa agas na práyvín nó, go m'óir árd-áhas er gábháig déri veb le "July an chabáidúir."

Níer a vóich mo chuerd tétha agim trí a páirc a vi er ay an dorúich amach, do béng sír sa fáirc a vi leairí dí. An Fáirc Chra-mach a túgí er an béirc shín, mar vi áil árd gur ón árdán sun atá a léir na páircí drayd ahin a fuasas an chéad rayre éhys er a béirc mý agas er chnapóigín páircí atá íadúil dí go d'ugáí "Árd Fáirúig," eirí, m'arab íadúig gur tuggag "Árd Fáirúig," eirí, m'arab íadúig a vasa dúiní égin go roiv deannúv égin ící lesh an Árd Fáirúig éd atá íadúing den Vestrúin. Deareg a Gúinís Lúiní. Pé'n Éring é. ví ábhín van agúmsa er an Árd Fáirúig a vi a ná sílhiní er an Árd Fáirúig áil.

Is dé linn, lesh, gur am' heasav er léir na páircí drayd a vía, am' heasav er vasa na drúingí, neter a leogas mo híil an chéad uer ryav er Cháingean na Sallach. Shíar ó gúes um íaddeach chéasa an dáingean sun, agus eadh agas go míchúidúach. Níer míadúir déingean a híirí er. Níer gáib le dúiní go víadach an rod beó dól íaddeach er; agus dé déag agas go míchúidúach. Níer míadúir déingean a híirí er. Níer gáib le dúiní go víadach an rod beó dól íaddeach er; agus dé sun ná béach an vreb ígá er hadú amach go deó aséid, fáid ábhíid ché míchúisach umí, ché huababíana sun. Ach canasáiv gur búgag Daincean na Sallach. Er ní roiv íread agas an meachón ba huery do léit séil ná dé bíadé íaddeach, agas do big áib é chabair a léir a vi,

AN GORTA

óbra a dteuill iógá, nó er a vniu dá na ná
 béach an ttruccil ná an ceapal iógá.
 Shin mar a vi an agáil an uer ahin, go
 grána agus go fustar agus go d'abháineadh,
 moar himpal na bháil 'nár léogó mabhi,
 Tuáim go roiv an agáil er an grama grána
 díreach mearbháipal na Héreas go léir. Agus,
 domas an shéil er fad, ní le toil Dé, a gearr,
 a vi an shéil er an grama suu. Le toil dúiní
 ísteak ví an shéil áinig. Do sprúeag amach
 a Héring an vlien ahin itead arúir, ní hea
 ach a ghá itead, agus chloich a mír do
 ghúiní beó a Néring. Vi cunnas na Héreas
 leo do luingsa, agus na luingsa lán d'arúir
 na Héreas, ig imeacháit as na cunnas, agus
 an ceasra.
 "Canabáiv nar cimeádag an t-arúir" a
 diárbhig dúiní, b'éidir.
 Níor cimeádag é mar níor v'áir é ghéil
 chun an chéa ghánaiv, é féin agus an t-im
 agus an eóil agus an líl vífirí é de hore an
 tairiv, ach sréin an práca. Do ring ar áiv
 an práca lesh agus anáin níor an éin vífirí
 big le n-hi ig na dúiní.
 "Canabáiv," a diárbhig dúiní b'éidir, "nár
 áigéir ahin a chuir ábháiní otha an t-arúir
 díneag díl chun na dúiní do chéin er an
 do ghéil agus gan áin rod le n-hi do chimeádag
 díiv féin."

Mo breas do cheann gan chiall. "Díl
 lírid chun na dúiní do chéin," eras tusa. Lírid
 dá dréachéit an uer ahin le huabáilí Hámana
 er gháil chun na dúiní do chéin diárbhig
 gur er baill veáá. Ní chun na dúiní chéin a
 ghineadh mairéir Hámana dúiní an uer ahin
 do chreacha agus do chur chun lésh le corra
 áigéir Hámana dúiní an uer ahin. Le síit an shéil
 er le gráin táis áigéir ísteak ghineadh mairéir
 é, ach ví léir ábháiní ig mairéir Hámana
 an uer ahin. Shléit an ábháiní ísteak ceart do
 huirí don tmeóirí.

óbra a dteuill iógá, nó er a vniu dá na ná
 béach an ttruccil ná an ceapal iógá.
 Shin mar a vi an agáil an uer ahin, go
 grána agus go fustar agus go d'abháineadh,
 moar himpal na bháil 'nár léogó mabhi,
 Tuáim go roiv an agáil er an grama grána
 díreach mearbháipal na Héreas go léir. Agus,
 domas an shéil er fad, ní le toil Dé, a gearr,
 a vi an shéil er an grama suu. Le toil dúiní
 ísteak ví an shéil áinig. Do sprúeag amach
 a Héring an vlien ahin itead arúir, ní hea
 ach a ghá itead, agus chloich a mír do
 ghúiní beó a Néring. Vi cunnas na Héreas
 leo do luingsa, agus na luingsa lán d'arúir
 na Héreas, ig imeacháit as na cunnas, agus
 an ceasra.
 "Canabáiv nar cimeádag an t-arúir" a
 diárbhig dúiní, b'éidir.
 Níor cimeádag é mar níor v'áir é ghéil
 chun an chéa ghánaiv, é féin agus an t-im
 agus an eóil agus an líl vífirí é de hore an
 tairiv, ach sréin an práca. Do ring ar áiv
 an práca lesh agus anáin níor an éin vífirí
 big le n-hi ig na dúiní.
 "Canabáiv," a diárbhig dúiní b'éidir, "nár
 áigéir ahin a chuir ábháiní otha an t-arúir
 díneag díl chun na dúiní do chéin er an
 do ghéil agus gan áin rod le n-hi do chimeádag
 díiv féin."

Mo breas do cheann gan chiall. "Díl
 lírid chun na dúiní do chéin," eras tusa. Lírid
 dá dréachéit an uer ahin le huabáilí Hámana
 er gháil chun na dúiní do chéin diárbhig
 gur er baill veáá. Ní chun na dúiní chéin a
 ghineadh mairéir Hámana dúiní an uer ahin
 do chreacha agus do chur chun lésh le corra
 áigéir Hámana dúiní an uer ahin. Le síit an shéil
 er le gráin táis áigéir ísteak ghineadh mairéir
 é, ach ví léir ábháiní ig mairéir Hámana
 an uer ahin. Shléit an ábháiní ísteak ceart do
 huirí don tmeóirí.

óbra a dteuill iógá, nó er a vniu dá na ná
 béach an ttruccil ná an ceapal iógá.
 Shin mar a vi an agáil an uer ahin, go
 grána agus go fustar agus go d'abháineadh,
 moar himpal na bháil 'nár léogó mabhi,
 Tuáim go roiv an agáil er an grama grána
 díreach mearbháipal na Héreas go léir. Agus,
 domas an shéil er fad, ní le toil Dé, a gearr,
 a vi an shéil er an grama suu. Le toil dúiní
 ísteak ví an shéil áinig. Do sprúeag amach
 a Héring an vlien ahin itead arúir, ní hea
 ach a ghá itead, agus chloich a mír do
 ghúiní beó a Néring. Vi cunnas na Héreas
 leo do luingsa, agus na luingsa lán d'arúir
 na Héreas, ig imeacháit as na cunnas, agus
 an ceasra.
 "Canabáiv nar cimeádag an t-arúir" a
 diárbhig dúiní, b'éidir.
 Níor cimeádag é mar níor v'áir é ghéil
 chun an chéa ghánaiv, é féin agus an t-im
 agus an eóil agus an líl vífirí é de hore an
 tairiv, ach sréin an práca. Do ring ar áiv
 an práca lesh agus anáin níor an éin vífirí
 big le n-hi ig na dúiní.
 "Canabáiv," a diárbhig dúiní b'éidir, "nár
 áigéir ahin a chuir ábháiní otha an t-arúir
 díneag díl chun na dúiní do chéin er an
 do ghéil agus gan áin rod le n-hi do chimeádag
 díiv féin."

MO SHEALÁIN FÉIN

agras olláid nár agus a'geal, agus olláid
 na Mayidíní Muiri, agus caynt a vi ná féar
 go mair ná "Bháiv. Féadair agus Cháinín
 Fíllh."
 Vi an t-abair agus an vábair a fíarhá agus a
 ceadhúcháin ché minic agus d'áidáid é a
 dáiv Híllí agus Gháimúidín. Ní roiv en vert
 aváid tar ésh vábair mair áiríodáir é. Vi an
 Cháinín ig na dúiní beochea go léir. Ní roiv
 shéil ig na huabáiní, nó er roiv shéil ach
 ach go hól. D'áidáid na dúiní beochea ólas
 d'áil er a chéil go minic a ganas ólas na
 huabáiní. Ché huabair agus fuar an
 t-abair agus an vábair go roiv an vert leasv
 tar ésh vábair, báiníg a líbáid ahin de vneer
 agus d'áidáid, otha ná fáinúidh fáinúir
 as n-áit. Vóidáir deáiví óna chéil, ach fuaradair
 tá er ceal égin do chur chun a chéil.
 Hoeráid er áid as an áit. Cúit a b'áinín
 don vny. Do hieadannig Féarúig amach as an
 dig er dásh. Do éadad shé hús a mair
 Vóhir na Sop a fáinúir le Cúit. A gúin
 fáinúir do chéin shé a téacht f ach ví shé a
 shéil ána-rég. Vi an vneeráid erbi. Cho-
 méineadair lé mair a déas, Chéarúig an tonyáir.
 Héadair chun na bháil na roiv an pool mair.
 Vís ach go roiv an vert leasv his as fúil
 an imeas na gíla corp all. Do áidáidáir
 a n-áit an fáil agus ghúileadair a nóhin.
 Hús er an Nuirí Lích, lastair den Cháinín,
 a vi an bóhán 'na roudar 'na gúy sun sar a
 neidair tháidáid na phoorthouse. D'áidáir an
 pool mair agus hieadair ayg shéir ó buag
 er an Nuirí Lích mair a roiv an bóhán. Vi
 an áit shé vili hli nába agus ví an thí a
 téacht, ach choméineadair lé. Vi an
 t-ooasra otha agus ví an vneeráid er Cháit.
 B'égean dáiv shé ána-rég. Nuar a vi cépsa
 míl den thí cunba ghóiv ach b'égean do Cháit
 céad. Ní téacht shé dal a bhí. Do ceasg
 céad otha. Do tagag déoch agus bhíir égin
 big chéin, ach ní léasach agus d'éngí vsh
 ísteak a huirí dóiv 'nochea tad a vsh taghúir
 loom díreach on "bpoor house" agus an
 Pádrúig ach an vean do léigáit chuigí er a

agras olláid nár agus a'geal, agus olláid
 na Mayidíní Muiri, agus caynt a vi ná féar
 go mair ná "Bháiv. Féadair agus Cháinín
 Fíllh."
 Vi an t-abair agus an vábair a fíarhá agus a
 ceadhúcháin ché minic agus d'áidáid é a
 dáiv Híllí agus Gháimúidín. Ní roiv en vert
 aváid tar ésh vábair mair áiríodáir é. Vi an
 Cháinín ig na dúiní beochea go léir. Ní roiv
 shéil ig na huabáiní, nó er roiv shéil ach
 ach go hól. D'áidáid na dúiní beochea ólas
 d'áil er a chéil go minic a ganas ólas na
 huabáiní. Ché huabair agus fuar an
 t-abair agus an vábair go roiv an vert leasv
 tar ésh vábair, báiníg a líbáid ahin de vneer
 agus d'áidáid, otha ná fáinúidh fáinúir
 as n-áit. Vóidáir deáiví óna chéil, ach fuaradair
 tá er ceal égin do chur chun a chéil.
 Hoeráid er áid as an áit. Cúit a b'áinín
 don vny. Do hieadannig Féarúig amach as an
 dig er dásh. Do éadad shé hús a mair
 Vóhir na Sop a fáinúir le Cúit. A gúin
 fáinúir do chéin shé a téacht f ach ví shé a
 shéil ána-rég. Vi an vneeráid erbi. Cho-
 méineadair lé mair a déas, Chéarúig an tonyáir.
 Héadair chun na bháil na roiv an pool mair.
 Vís ach go roiv an vert leasv his as fúil
 an imeas na gíla corp all. Do áidáidáir
 a n-áit an fáil agus ghúileadair a nóhin.
 Hús er an Nuirí Lích, lastair den Cháinín,
 a vi an bóhán 'na roudar 'na gúy sun sar a
 neidair tháidáid na phoorthouse. D'áidáir an
 pool mair agus hieadair ayg shéir ó buag
 er an Nuirí Lích mair a roiv an bóhán. Vi
 an áit shé vili hli nába agus ví an thí a
 téacht, ach choméineadair lé. Vi an
 t-ooasra otha agus ví an vneeráid er Cháit.
 B'égean dáiv shé ána-rég. Nuar a vi cépsa
 míl den thí cunba ghóiv ach b'égean do Cháit
 céad. Ní téacht shé dal a bhí. Do ceasg
 céad otha. Do tagag déoch agus bhíir égin
 big chéin, ach ní léasach agus d'éngí vsh
 ísteak a huirí dóiv 'nochea tad a vsh taghúir
 loom díreach on "bpoor house" agus an
 Pádrúig ach an vean do léigáit chuigí er a

agras olláid nár agus a'geal, agus olláid
 na Mayidíní Muiri, agus caynt a vi ná féar
 go mair ná "Bháiv. Féadair agus Cháinín
 Fíllh."
 Vi an t-abair agus an vábair a fíarhá agus a
 ceadhúcháin ché minic agus d'áidáid é a
 dáiv Híllí agus Gháimúidín. Ní roiv en vert
 aváid tar ésh vábair mair áiríodáir é. Vi an
 Cháinín ig na dúiní beochea go léir. Ní roiv
 shéil ig na huabáiní, nó er roiv shéil ach
 ach go hól. D'áidáid na dúiní beochea ólas
 d'áil er a chéil go minic a ganas ólas na
 huabáiní. Ché huabair agus fuar an
 t-abair agus an vábair go roiv an vert leasv
 tar ésh vábair, báiníg a líbáid ahin de vneer
 agus d'áidáid, otha ná fáinúidh fáinúir
 as n-áit. Vóidáir deáiví óna chéil, ach fuaradair
 tá er ceal égin do chur chun a chéil.
 Hoeráid er áid as an áit. Cúit a b'áinín
 don vny. Do hieadannig Féarúig amach as an
 dig er dásh. Do éadad shé hús a mair
 Vóhir na Sop a fáinúir le Cúit. A gúin
 fáinúir do chéin shé a téacht f ach ví shé a
 shéil ána-rég. Vi an vneeráid erbi. Cho-
 méineadair lé mair a déas, Chéarúig an tonyáir.
 Héadair chun na bháil na roiv an pool mair.
 Vís ach go roiv an vert leasv his as fúil
 an imeas na gíla corp all. Do áidáidáir
 a n-áit an fáil agus ghúileadair a nóhin.
 Hús er an Nuirí Lích, lastair den Cháinín,
 a vi an bóhán 'na roudar 'na gúy sun sar a
 neidair tháidáid na phoorthouse. D'áidáir an
 pool mair agus hieadair ayg shéir ó buag
 er an Nuirí Lích mair a roiv an bóhán. Vi
 an áit shé vili hli nába agus ví an thí a
 téacht, ach choméineadair lé. Vi an
 t-ooasra otha agus ví an vneeráid er Cháit.
 B'égean dáiv shé ána-rég. Nuar a vi cépsa
 míl den thí cunba ghóiv ach b'égean do Cháit
 céad. Ní téacht shé dal a bhí. Do ceasg
 céad otha. Do tagag déoch agus bhíir égin
 big chéin, ach ní léasach agus d'éngí vsh
 ísteak a huirí dóiv 'nochea tad a vsh taghúir
 loom díreach on "bpoor house" agus an
 Pádrúig ach an vean do léigáit chuigí er a

agras olláid nár agus a'geal, agus olláid
 na Mayidíní Muiri, agus caynt a vi ná féar
 go mair ná "Bháiv. Féadair agus Cháinín
 Fíllh."
 Vi an t-abair agus an vábair a fíarhá agus a
 ceadhúcháin ché minic agus d'áidáid é a
 dáiv Híllí agus Gháimúidín. Ní roiv en vert
 aváid tar ésh vábair mair áiríodáir é. Vi an
 Cháinín ig na dúiní beochea go léir. Ní roiv
 shéil ig na huabáiní, nó er roiv shéil ach
 ach go hól. D'áidáid na dúiní beochea ólas
 d'áil er a chéil go minic a ganas ólas na
 huabáiní. Ché huabair agus fuar an
 t-abair agus an vábair go roiv an vert leasv
 tar ésh vábair, báiníg a líbáid ahin de vneer
 agus d'áidáid, otha ná fáinúidh fáinúir
 as n-áit. Vóidáir deáiví óna chéil, ach fuaradair
 tá er ceal égin do chur chun a chéil.
 Hoeráid er áid as an áit. Cúit a b'áinín
 don vny. Do hieadannig Féarúig amach as an
 dig er dásh. Do éadad shé hús a mair
 Vóhir na Sop a fáinúir le Cúit. A gúin
 fáinúir do chéin shé a téacht f ach ví shé a
 shéil ána-rég. Vi an vneeráid erbi. Cho-
 méineadair lé mair a déas, Chéarúig an tonyáir.
 Héadair chun na bháil na roiv an pool mair.
 Vís ach go roiv an vert leasv his as fúil
 an imeas na gíla corp all. Do áidáidáir
 a n-áit an fáil agus ghúileadair a nóhin.
 Hús er an Nuirí Lích, lastair den Cháinín,
 a vi an bóhán 'na roudar 'na gúy sun sar a
 neidair tháidáid na phoorthouse. D'áidáir an
 pool mair agus hieadair ayg shéir ó buag
 er an Nuirí Lích mair a roiv an bóhán. Vi
 an áit shé vili hli nába agus ví an thí a
 téacht, ach choméineadair lé. Vi an
 t-ooasra otha agus ví an vneeráid er Cháit.
 B'égean dáiv shé ána-rég. Nuar a vi cépsa
 míl den thí cunba ghóiv ach b'égean do Cháit
 céad. Ní téacht shé dal a bhí. Do ceasg
 céad otha. Do tagag déoch agus bhíir égin
 big chéin, ach ní léasach agus d'éngí vsh
 ísteak a huirí dóiv 'nochea tad a vsh taghúir
 loom díreach on "bpoor house" agus an
 Pádrúig ach an vean do léigáit chuigí er a

agras olláid nár agus a'geal, agus olláid
 na Mayidíní Muiri, agus caynt a vi ná féar
 go mair ná "Bháiv. Féadair agus Cháinín
 Fíllh."
 Vi an t-abair agus an vábair a fíarhá agus a
 ceadhúcháin ché minic agus d'áidáid é a
 dáiv Híllí agus Gháimúidín. Ní roiv en vert
 aváid tar ésh vábair mair áiríodáir é. Vi an
 Cháinín ig na dúiní beochea go léir. Ní roiv
 shéil ig na huabáiní, nó er roiv shéil ach
 ach go hól. D'áidáid na dúiní beochea ólas
 d'áil er a chéil go minic a ganas ólas na
 huabáiní. Ché huabair agus fuar an
 t-abair agus an vábair go roiv an vert leasv
 tar ésh vábair, báiníg a líbáid ahin de vneer
 agus d'áidáid, otha ná fáinúidh fáinúir
 as n-áit. Vóidáir deáiví óna chéil, ach fuaradair
 tá er ceal égin do chur chun a chéil.
 Hoeráid er áid as an áit. Cúit a b'áinín
 don vny. Do hieadannig Féarúig amach as an
 dig er dásh. Do éadad shé hús a mair
 Vóhir na Sop a fáinúir le Cúit. A gúin
 fáinúir do chéin shé a téacht f ach ví shé a
 shéil ána-rég. Vi an vneeráid erbi. Cho-
 méineadair lé mair a déas, Chéarúig an tonyáir.
 Héadair chun na bháil na roiv an pool mair.
 Vís ach go roiv an vert leasv his as fúil
 an imeas na gíla corp all. Do áidáidáir
 a n-áit an fáil agus ghúileadair a nóhin.
 Hús er an Nuirí Lích, lastair den Cháinín,
 a vi an bóhán 'na roudar 'na gúy sun sar a
 neidair tháidáid na phoorthouse. D'áidáir an
 pool mair agus hieadair ayg shéir ó buag
 er an Nuirí Lích mair a roiv an bóhán. Vi
 an áit shé vili hli nába agus ví an thí a
 téacht, ach choméineadair lé. Vi an
 t-ooasra otha agus ví an vneeráid er Cháit.
 B'égean dáiv shé ána-rég. Nuar a vi cépsa
 míl den thí cunba ghóiv ach b'égean do Cháit
 céad. Ní téacht shé dal a bhí. Do ceasg
 céad otha. Do tagag déoch agus bhíir égin
 big chéin, ach ní léasach agus d'éngí vsh
 ísteak a huirí dóiv 'nochea tad a vsh taghúir
 loom díreach on "bpoor house" agus an
 Pádrúig ach an vean do léigáit chuigí er a

SGOIL CHARUIG AN IMI

"Agus cad a b'fíl leat den ahd am?" eras...

gur ve go mear an fingeav a vi leah an ord...

an Imi agus hémsh go léir ó lí na sgoili...

na gnuoc ceolmarachda er maóin Dé Dómuig...

leah an sgoil fón. Do fásamuir go léir er...

an sgoil eina a chruac, an chéid uer ryav...

MO SEGIÁL FÉN

VII—SGOIL CHARUIG AN IMI.

nuer a vímsh a sgráidé na gescht agus shing...

an raung den sgoil na gnuach shé mí.

leah an sgoil fón. Do fásamuir go léir er...

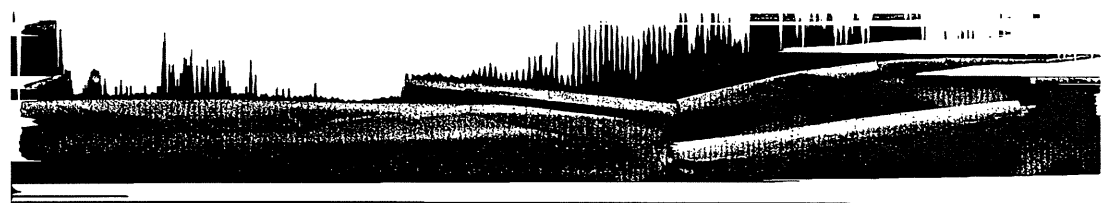
an sgoil eina a chruac, an chéid uer ryav...

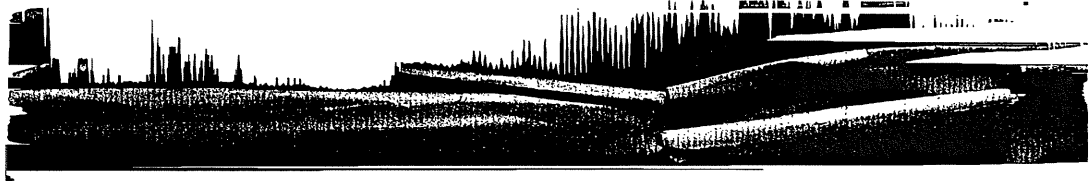
leah an sgoil fón. Do fásamuir go léir er...

leah an sgoil fón. Do fásamuir go léir er...

leah an sgoil fón. Do fásamuir go léir er...

leah an sgoil fón. Do fásamuir go léir er...

TRÍ LIARHÓIDÍ DÚ

locarraig m'áhir er mí chur er agóil ábha go Meachroma, er feag tannú er fa chuma. Ba róghoacuir d'ó gháseav. Vís díreach do chuir na hincóntaí le chéil agus do tosanú er voh ábalta er raynt abri gháseav, agan ví pé lesh a gháseav íge dá huanú é. Ach ví an dúil so léan íge fén ryav agus hoesadug ueg raynt éigin dá a hóirt dá vac, pá cuna 'na díreacha aís er.

Vís a Meachroma go minio runnsh áhin. La cún linn go roua aun tamal mah runnsh áhin agus go roua am' hoesav íge ceann na drohid, íg bun Vóhar na Sop. Vís fáichant aun er an guishléa aís haul íg an geann aís den drohid. Chuno, er avig an chubléaín amach, er an dáv bir den tráid veog er a duglar Stráid an Chubléaín, tig éigin muer agus íaly árdá daingean 'na himpal agus íal álaa cála árdá 'na abesav anáirdí orba. Avad 'na ghie sun íahá do hínshag dom gur abay íavung gur v'ea na álaa sun agus gur tíf phúsgaun gur v'ea na trí liarhóidí boega. B'innad trí cing na veav a croohag mar gheanl er Vieschúntí O Gháigín. Cérbag a b'ea íad, agus tríur drúir a b'ea íad, Coramasc agus Cealacáin agus Mac Bob Hutchison do lach. Anabh do gheavava aís er Choranuc. Anabh ví agal er go nínahach dhúni éigin den vert dhúir díolaa er fén mar gheanl er an neavaví agus íahé rod a ghin aís ná deavaví er an drúir a n-éneacht. Do croohag an tríur a n-éneacht agus do cuiréag a trí cing amáid anáirdí er na éhary cála árdá id agus do ífagas sun íad er feag módn bílanta. Do chruce sun íad agus mí sun' hoesav íge ceann an drohid an lá úd. Níor róada 'na ghie sun gur fórag anuas na trí phúsgaun. VÍ áhír er na huchavít íad éguant aun ní ba hie.

Do lean an gnúv aun, agus ghórua aís do 'ghin aís 'na ghie sun, dá gass mar aachán le Malacáid agus le gabéigi dá gháilúit ryav ó hin. Níor mah le léngi an veint a nert íge íad, ví a líbhé éhin do gháin íg an boibhóich go léir orba. Ba veav an íagóir

MO SEIGIÁL FÉN

"Áinohír é Síneabóra" do leasch a stáil agus do gháidídh. Raynt bílanta 'na ghie sun ví an abgáil ba hacht messa ná sun fén. VÍ ínvóir na nínai óga a foullun an Teagabú Cródey an Bíarla agus gan an ocal Gháingí ach. Anabh ní roiv "Resurrection" ach, ná "riam" from the dead" ná "ábhóirí é Síneabóra". Ní do linn gur díneag íagóir sígní ryav er ghúitav óga, a n-áta fáirt den dóm, chó muer agus a dhóag er éa óg na Hévea nuer a cuiréag orba an avys míthí áhin a gh'óg sa vís er agóil a Garvíg an Imi, agus le trí shíd bílan ó hin, íahé ví an íagóir áhin a tosanú. Mura mabch áir Várla agus Gáingín a voh ré-ghaungan íahéig mmanas véach an abgáil go hóc agun.

Dá ma ná béach agun ach an Gháingín íahé ní háiri an tora oram pé óc mah é véach aís agun. Agus dá ma ná béach agun ach an Bíarla ní íavung an túsíd a gháiseav dá ehu na Gháingí do hárbí gé óc mah a véach aís agun.

Agus an míaháir. D'an dhúni. des na hincóntaí gen a chí do ghóil nuer a ví an chí a gíach. An t-égent a ví sa a gún Rodrick a b'áinim do. Cloyrín régníri a b'ea ó Do leag aís dom ear a ví a fardúit áhár óga a ghóil fardúit áhár go dí go roiv cuíd voh gen díol íge. Do ghin aís an móid áhin a dro go víachch aís béach orba go léir lesh an éleav. VÍ aís íge go nínidhóidín don éleav. VÍ íge go roiv cuíd ceann agus gur v'ér égin a vídar ábala er a ghúid-fén den chí do chur le chéil agus gan bac don éleav chí. Dá nínidhóidín véach an léir bírbhí agus d'íasach aís íad go léir do chabav amach agus árdó cás gháilí don víaháir agus breab mah

VIII--TRÍ LIARHÓIDÍ DÚ

Tá fald mah sa tli ó Lis Caragáin go Carrig an Imi, agus áhír gharav aneacur íahé an tli. Nuer a víoch an ayimahir sínech fúar do chahing fardúit sa vaili. Vloch an ayimahir sínech fúar míne go leór. Do big m'áhir, beavachú Dá le v'eam, go roiv a lán den ayimahir ag imeacht gur aísicé nua. VÍ aísicé Meachroma an voh áhin agus ví ásdhóilí orbí fén agus an másháir a ví eith. Is do linn go m'éir go roiv Coramasc O Luasa a caynt lum' áhir agus go nert, aís lesh gur muer an trua gen mo heens a hóirt dom a sgóil Meachroma.

Timpal na hayimahir chína am d'éirig claumpar áil írah áir hincóntaí an veill

MO SEIGIÁL FÉN

garrachail le gech mny ach a foullun Teagabú Cródey sa tépeal. Ní gháinshach Gháing an gró íneachor dos no manáiv áhin. Níor fáir an Teagasc Cródey vímí na Bíarla dá ghúig. VÍ ceahav ná cúigear, sa an dá chíad, agus íad a cas le Teagasc Cródey d'oullun na Bíarla. Do cirt míthí é míthí. Vís ana-veog agus íad-sun ana-veav. Is cún linn go mah an abuir a véoch agun orba a díarug brí na vocol do chur íahéach 'na geann agus é a tep oram glar. Er díab ní íadúidh an focal do réa. Nuer a d'ering léo "Resurrection" ní deiridh ach "Resurrection" ná rod égin mar áhin. Anabh nuer a huing an brí ghóiv 'na véach an brí íshéach íneachor 'na n-áigíní. Fé gheri, nuer, a huing an brí ghóiv íc lesh, gan bac lesh an vocol, do chlaucáidh é, ach ní íadach mo ghúil an focal agus an brí háirt a n-éneacht dóiv. Véach "Resurrection" ach, agus véach, "to rise again from the dead," ach, ach ní íadúidh chúilí a bháigint gur v'éngi aváin an dá ní áhin. Anabh, nuer a d'ering ná roiv sa dá ní ach an t-éngi aváin, aís áhin,

TRÍ LIARHÓIDÍ DÚ

gheavava aís er Choranuc. Anabh ví agal er go nínahach dhúni éigin den vert dhúir díolaa er fén mar gheanl er an neavaví agus íahé rod a ghin aís ná deavaví er an drúir a n-éneacht. Do croohag an tríur a n-éneacht agus do cuiréag a trí cing amáid anáirdí er na éhary cála árdá id agus do ífagas sun íad er feag módn bílanta. Do chruce sun íad agus mí sun' hoesav íge ceann an drohid an lá úd. Níor róada 'na ghie sun gur fórag anuas na trí phúsgaun. VÍ áhír er na huchavít íad éguant aun ní ba hie. Do lean an gnúv aun, agus ghórua aís do 'ghin aís 'na ghie sun, dá gass mar aachán le Malacáid agus le gabéigi dá gháilúit ryav ó hin. Níor mah le léngi an veint a nert íge íad, ví a líbhé éhin do gháin íg an boibhóich go léir orba. Ba veav an íagóir

MO SHIGIÁL FÉN

é shin, áfach, mar dúici gáiríe macánta a b'ea a vruv, ché gáiríe ché macánta le hua veochas éi dúici a vi sa dtúig.

Vi Diarmuid O Tuahig, áhir Váiri Ní Huahig, áhir mo beana-yáhaas, 'na chóny er Gleann Daiv. Vi arbhán idir an áit 'na roiv áhé 'na chóny agus ferim éi áhé laethir den erim shin. Vi an erim biar le cur. Uá huach agus bóach an erim biar ach fear nar v'áinim do Dónal O Dúgáin, gal gearid do Valack. Vi Diarmuid O Tuahig er bhoil, a réd go méach éngi den drob-áicim shin cúb cóngarach dó. Ní fada vi Dónal O Dúgáin laethár den trobhán 'na chóny neer a vual shé féu agus Diarmuid O Tuahig im é chéil maidin v'rá háirúig.

"Díe's Muiri ghóit, a Ghiarmuid I Huahig!" eras Dónal.

Hug Diarmuid a chéil lesh agus v'uel áhé hairish gan lóirit. Do ghluesh an áynehir. Nlor v'ada go dug Diarmuid fé neera gur chórsa ana-vah, ana-hychánsa, ana-chneasa, Dónal pé gál a vi le Malack íg. Bliem díreach an lá a veanúig Dónal do Ghiarmuid do v'uel an vert im é chéil trish.

"Díe's Muiri ghóit, a Ghiarmuid I eras Diarmuid.

Hug Dónal a chéil lesh agus v'uel áhé hairish, díreach mar a ghin Diarmuid an chéil lá úd.

Bliem éi díreach ón lá nu do v'uel an vert im é chéil an tríú huor.

"O, Díe's Muiri 'a Fádrúig doit, a Ghiar-muid I Huahig!" eras Dónal, díreach mar a dírbach áhé dá ma an neomes sen a véach Diarmuid tar ésh beand gho. Má hoc Diar-muid blien gan lóirit hug Dónal bliem gan freagurt. Do gháir an vert go sulvar agus v'indór ana-vuifítearha lena chéil as sun anáck.

Héinig, an t-éum chéig, agus an ché er, agus do cutreag áyge go Macchroumha mí, go dá an sgoil a vi íg fear dar v'áinim Míhál de Váil. Vi an sgoil ché máh sun go dagach agáirí chéil ón níhag go lár muerhúmpel, er shibhan, "agus gan áa v'uel agus er le cutn lium go máh go roiv an meagáin

SGOIL MACHROUMHA AGUS CLÁ SHDI CEOLAMÁIN

"Ní véach an chailiúnt ché muar inéachor agus is díe leat é," eras fear éil. "Tá sgoil bílánti, véach áhé a teacht chéit a vaili 'na laingí anó a Macchroumha inish. D'íadís agus an éim. Má chímáid ná sa vaili é a chur ar an sgoil shin inah agus ní véach a chur ar an sgoil áhé a vaili. A gín a apéil le díol ag chéit sa vaili. A gín vuar chéil. Ní veg an háigear ná an neart agúma er, do rayng a ceurús doit er, go méach íreid laingí agus Gréigíshí founlaha méach agus v'iarbach íadéach a Ghíandí Vy Nuat 6. Anáin ní véach ort an leandí Vy do chailiúnt lesh, agus a gín áhé ní áshack

IX—SGOIL MACHROUMHA AGUS CLÁISHDI CEOLAMÁIN

Vi sgoil laingí er an dáv haul den drohád, a Macchroumha, an uer thip, díreach íg bun an chnabhléin, íg fíin bog dar v'áinim Mac Nally. Do rayfá har drohád anin a dré an chnabhléin, agus n'ear a véig íg an gseun haul den drohád, díreach íg ceann sílíní a chnabhléin, agus n'ear a véig íg an gseun drohíd, d'ímpeóifá íadéach a leh do lá desín agus do rayfá áyge ópá áshéim ádayir ní trí. Anéun do chíff d'era er t'áyig amach. Do v'uelá an d'era. Do h'ogáifí ghóit. Do rayfá íadéach sa hala. Do h'ogáifí íab-éilí ghóit er do láv ghéad. Do rayfá íab-déach a ábhóra. Chíff anan inahug réd shéach ná muarbhach garéin 'na sy lír b'ord a founlaha agus an v'úid, íadson agus an másháirí é m'áiní. Chíff a founlaha agus an másháirí é m'áiní. Chíff fúngóig er áyig an d'era inahéach, D'íadís an ingeog an amach agus an ché, buéilí mas le bun na fúngóig, an ou, an Sólán, a g'váll har an v'ingéog air, agus íadéach fé háiliv an drohíd, go bréa cínín leshán reag.

Íadís an t'era sun, agus mo ghuala chíff lesh an v'ingéog shin, íadéach do leagras mo háiliv an chéid dar rayf er na trí focalúiv beoga mílteacha féi, "Hic, hasec, hoc."

Ní anéun agéit ach trí éng ach, ach tá deh gúig inid sech er tad a síbháns an fín ocuillín shín aváin. Héinig lesh v'eb agúm oha 'na ghie sun, ach an chéid dar rayf a chneiras chum íad d'oum, anuid er áyig na fúngóig íad íadéach do v'iarbach mo chry unam. Dá n'íadís ghóm er dísh cad é an brí a vi leó do ghéach n'áigim gráim égru oha, ach níor íadéach. Do b'ait an éays míhál é. Na foculí dá n'gréil er dísh do ghlan veonir ear a dugéit an ché d'ón v'iarbháns er tad do léirshéil inéachor! Águs gur chéir go méach is íg éngi go méach an chéid íg gur b'usa go muar roid a ghlausa do ghlan veonir mar a tríqéar é ná sara áv'ie-tear é. Ach go deim le fíringí is mó go muar an oum gan t'áiguit a dínd sa t'áiguit veog dá ná an oum le t'áiguit. Ach ní rous ró-ada sa t'áiguit mar a v'is a g'váll do "Chaeas." Le cutn lium go rous a g'váll do "Chaeas." Le cutn lium inah a g'váll gan dól er sgoil. Ní cutn lium inah an chéid a chíméid gan dól an mí. V'is íadéach a díg Chéid I Hé um íadéach agus mí a g'váll do "Chaeas." er mo chíff. Héinig go dí an focal, "propeterea, good." V'is agúm gur v'uman "propeterea," agus

MO SHEOL FÉN

"because." "Agus," eras mibhi linn féin, "cad chuirig an 'quod'?" "Yis a b'óngé. Ní íadrig inéachor a ghlanav amach cad é an g'ús a' v'ig an 'quod' as n'óit thín. Cé v'ualach chum íadachach ach an mésháidir. Eitini shé fáchtáid cad a chinnéad ón sgóil mí an lá sun. D'fháas dó. V'í shé áiséda. Duert shé go roiv agal er gur breóiti a v'is. Shud chum an leoir mí.

"Look here, sir," eras mibhi. "What is the meaning of this 'propterea quod'?" "Is 'because.'" "Oh," er abshán, "'propterea quod' is 'because.'" "But," eras mibhi, "what is 'quod'?" "Oh," er abshán, "that is quite simple. 'Quod' is 'because.' 'Propterea quod' is 'because.'"; agus d'íach shé oras shé mab lena ré. "You must be very stupid not to see that simple matter." Níor chnas ní be 'propterea' 'because' agum. Agus v'í 'quod' 'because' agum. Agus v'í 'propterea quod' 'because' agum. Agus mura áisédaoh sun mí, cad a léisech mí!

Chuir an mésháidir abhín a' g'noí ghom shéigil d'áirís avéid rúimsh abhín ó Chéad O Leeri, ón vear úd a' d'neit le Shán O Lúas gur chuma ní v'atich gabhán tuil leab. Fadó, n'ear a háinig na Franngueig íadach a' g'uan Veantry, v'í bert éirí bó a n'óit égin lastuir de Veantry. Diarmuid a' b'áinim do ghinimí ach agus Dónal a' b'áinim don ear éil. V'í an dá erim er a' roudach ag éraecht téaranch dá chéid. Do v'uelach an vert im é chéid go minic er g'la har chly na téaranch agus v'ídash a' shéanachyacht. Ní túshigi a' v'í na Franngueig íadach a' g'uan Veantry ná mar a' leab an shéigil go tinv er fued na dhúla sen nuarshimpal. Do v'uel an vert er ím a' chéid.

"Die's Mairi g'hoib," a' Ghónuil." "Die's Mairi 's' Pádring doib," a' Ghónuil." "An v'uil an shéigil nó agot, a' Ghónuil?" "Ambráhar go v'uil, a' Ghónuil, agus níoch an shéigil fóna é ach lou droh-shéigil."

"because." "Agus," eras mibhi linn féin, "cad chuirig an 'quod'?" "Yis a b'óngé. Ní íadrig inéachor a ghlanav amach cad é an g'ús a' v'ig an 'quod' as n'óit thín. Cé v'ualach chum íadachach ach an mésháidir. Eitini shé fáchtáid cad a chinnéad ón sgóil mí an lá sun. D'fháas dó. V'í shé áiséda. Duert shé go roiv agal er gur breóiti a v'is. Shud chum an leoir mí.

"Look here, sir," eras mibhi. "What is the meaning of this 'propterea quod'?" "Is 'because.'" "Oh," er abshán, "'propterea quod' is 'because.'" "But," eras mibhi, "what is 'quod'?" "Oh," er abshán, "that is quite simple. 'Quod' is 'because.' 'Propterea quod' is 'because.'"; agus d'íach shé oras shé mab lena ré. "You must be very stupid not to see that simple matter." Níor chnas ní be 'propterea' 'because' agum. Agus v'í 'quod' 'because' agum. Agus v'í 'propterea quod' 'because' agum. Agus mura áisédaoh sun mí, cad a léisech mí!

Chuir an mésháidir abhín a' g'noí ghom shéigil d'áirís avéid rúimsh abhín ó Chéad O Leeri, ón vear úd a' d'neit le Shán O Lúas gur chuma ní v'atich gabhán tuil leab. Fadó, n'ear a háinig na Franngueig íadach a' g'uan Veantry, v'í bert éirí bó a n'óit égin lastuir de Veantry. Diarmuid a' b'áinim do ghinimí ach agus Dónal a' b'áinim don ear éil. V'í an dá erim er a' roudach ag éraecht téaranch dá chéid. Do v'uelach an vert im é chéid go minic er g'la har chly na téaranch agus v'ídash a' shéanachyacht. Ní túshigi a' v'í na Franngueig íadach a' g'uan Veantry ná mar a' leab an shéigil go tinv er fued na dhúla sen nuarshimpal. Do v'uel an vert er ím a' chéid.

"Die's Mairi g'hoib," a' Ghónuil." "Die's Mairi 's' Pádring doib," a' Ghónuil." "An v'uil an shéigil nó agot, a' Ghónuil?" "Ambráhar go v'uil, a' Ghónuil, agus níoch an shéigil fóna é ach lou droh-shéigil."

SGOIL MACHROUMEA AGUS CLAIRHÍ CHOLAMÁIN

an uer shín d'reach íadach do bogalag Cláirhí Cholamáin a' Maináidir Erarry. Níor v'óirí dóas ná dá lén dem' b'órd dol íadachach sa chláirhí abhín mar do chabrig deh búint fáid sa mílen do ghúil asan féu sun.

N'ear a' bogalag Cláirhí Cholamáin v'í cuid des na agartoir er fued na dháa a' g'eván go créig er an íadachach an Cláirhí abhín er na buachallí go roiv érim agnisi ach agna ná roiv an g'ualad aríadig íg a' n'áshir-éachair. Mar g'heall er an n'gearín, do ghin an t'abrig an Tahir Liam O Caháin socair. Do hocas shé, an v'ueachuil go méach an érim agnisi har bíc íg, go g'fí é g'hlaca sár íadach a' g'hláirhí Cholamáin. Do hány an méid abhín a' lén des na searvuir. V'í cuid ach ná roiv áiséda. Duertach na n'áinig ná fíadach an socair sun puing íadachach. N'á roiv an íadachach chum an chláirhí do chinnéad asan shé an t'áirgead a' g'hlóthach na buachallí asad féu sun. Dá v'í abhín n'ear v'óirí ach íadachach agot. Duert a' lén des na agartoir gur v'í éirí leagant do g'abán v'ueachuil a' chuid léng do h'áhar 'na reon. N'ear a' h'úirt don v'ueachuil a' b'ér. Duert tuil ach ná v'ab inéachor an rod é abhín. Gur v'uar an o'g'ruil agnisi, agus an o'g'ruil ná d'fú v'ueachuil cá h'úirt do er r'v'uit a' s'ymáirí chabav a' g'oll égin foibill a' n'áid an v'ail sár a' raych shé íadachach a' g'hláirhí Vy Nuak. Dá íadachach abhín n'ear a' v'ueachuil com'v'atich íd' v'ueachuil ó na sgóil éannir íadachach agus na buachallí a' v'ueachuil a' g'hláirhí Cholamáin go míarinn buachallí a' g'hláirhí an bun leó pé érim agnisi v'ueach íg buachallí ná 'uaaba. Duertach, na chunngv

shín, go roiv an méidín linn na sgóileannv íadach, ná a' g'uid ach er éin chunna, ní b'ér ná an méidín a' v'ueach le fáil íadach go chláirhí, tar éch an dhá búint fáid sa mílen a' v'ab díolta as.

V'í sagart próidhí sa Dómach Yuar, deh míli air ó buag ó Machroumea, agus v'í sus er an agnisi abhín do dáingean. Chum a' h'isbéidnt go roiv an ceart íg do ring shé leab ó Machroumea Tráleach O Góil agus d'og'ruil shé sgóil sa Dómach Yuar do agus chuir shé a' méidín na déanachacha sun é. D'ág sun míshí íadach er ab'acháin. Ach v'í fear do v'úoirí Hilleaváin, fear ó Chláirv' a' méidín agnisi a' G'eam Tuirc, agus v'í fear gur v'áinim do Tomás O Leeri 'na ch'óir er Duiri na Móna, tímpal trí v'í abhín ó Chéann Tuirc. Chum ná bert áiríar a' b'ea an Tomás O Leeri abhín agus na v'áinimí. Chus ó buag go Ceann Tuirc er sgóil agus baguing go Duiri na Móna gabhán fíu go tíg Homásh I Leeri. Hugas, is do linn, bílen ní bílen g'hoilab a' dul er an sgóil abhín.

V'í an sgóil sun máh go leór er f'eesg íadach. V'í móráin s'gláirhí a' t'asach sun agus v'í roiv an chunna íg an méidín. Amhá, is áirig a' v'íoch shéirí a' v'íni féu ch'í máh agus scábla a' v'íoch an sgóil agnisi. V'í an shéan- scábla máh go leór a' gabav an t'áirig. N'ear a' háinig an f'íri v'í an d'ónas le bert er. N'ear a' v'íoch an s'ymáirí, ana-n'ear v'íoch tíni agnisi. Ní roiv an t'áirig er an scábla. V'í an pool sa v'ala, áisech, íadach don tíni. V'íoch an pool go máh an aid a' v'íoch íadach na g'fúil táid éachar. Ach n'ear a' v'íoch an g'hláirhí shéidí tríd a' bouil in'ar v'íadach míchda íg an réadach. Ra v'eesa go nuar an deachach ná an f'ueachuil. Agus go de'n is áirig a' v'íoch an f'ueachuil agus an deachach a' n'ueachuil agnisi mar ní v'íoch an tíni ach go bok.

Fé g'heir do tuigias g'hláirhí n'ear v'íoch v'ab do sgóileannv íadach. V'í a' d'ol a' gomóras leab an g'hláirhí a' v'í a' Maináidir Erarry. Do churum na háiríreacha íg mar a' v'í an g'hláirhí ach chuirig, er ná buachallí do

SHÚL NA GNÚC

agum oonaa stáidí do chasa agus léarán
 a' n'fhi gheir. A deunta é veb a n'fhi ebu
 vi céo taguhtí er a gnuc. Leoh an uoirshocht
 agus leah an géo 'a er égin isadun na góir
 a gh'ábháit agus iad róm amach er an vionn.
 Chromas er an dalav féin' choxer agus am'
 Chromas er an dalav féin' choxer agus am'

Ureanta is ag éreacht a curd' míshí nuer
 a vnoch an chuid eilí ag obuir. Derd' lium
 go v'iaing veb a gváil do leour a deunta
 na h'éreachtá ghánav. Is cún lium is agus
 mi a dhánav na h'éreachtá go veaca gána
 iseachda a deunta na mó. Haul er an
 nueng míg a vi na ba agum. Chases, ní
 nár v'íuna, gur anur ó v'uev na Cháirneoch
 gána iseachda, dar lium, do ghóilí amach ó
 nár nuv féin agus do chomaint air a vallí.
 Ní rajidísh air dom. Chumic an v'uitir eilí
 ní agus iad ag obuir a Báirc na Eom.
 Viodar a íairí oram agus iad a gairí,
 D'úshadar dom er bad' gur ling féin na
 gána a vi agum a chomaint chum stáil. Is
 áulug a vi na gána míshí as m'áigim tobach
 mi veb as ballí ché nuar. Do casti lium go
 míno 'na ghie sun an deard a ghineas.
 "Shiné," a dértí, "an buachuil nár eilim a
 ghána féin!"

Lá égin eilí dá déneag a vallí ví ceipá gour
 le túirt adueg ó Leaba Ghairmáda.
 "Raydaa agus léaráh lium iad," ersa
 míshí. Vi an fon oram chum an chumic do
 chuid. Chures an cumic ó huag dom. Do
 bys er Ayl na Vrach a fábháit uem shys
 agus a fábháit am' límpal er na ebléiv.
 Nuer a vi tamal mach eallí amain agum
 v'ueleas an cumic shiar agus huag tamal am'
 by a n'éit eilí. Fé gheirí chusa shys go dí
 dá 'na roiv an dá gheir. Viodar ceangailí
 ghá chéilí. Chománeas róm iad an cumic
 a dróg go v'iaing teacht, éngger an chumic
 a vallí iad. B'era ghom gur v'is an límpal
 a ghóing, air go Caruig a Sdeca, mar a roiv
 an cosán foch choh agum. Ní hó shín a
 ghineas, ach ayig a b'áit er an gnuc. Ní
 roiv is agum go roiv isead den is eallí agum
 a fábháit am' límpal. Um a deca 'na v'ous
 féin agus na góir er v'itísh an chumic ví shé

er an v'itísh Afrean a Garuig an Luni. Amain
 f'itísh mura méach an dá gheir úd a veb a
 tábhéit na shilí ghom.
 Lá égin, an aid a v'is a dul er egoal go
 Casun Tuuro, hug mo neaháigint féin c'atírtí
 eilí oram agus ba ró-ghóirí dom gan teacht
 eir as. D'ágas Lis Caruigín lí D'omnaig agus
 t'áshéas Afrean a Garuig an Luni. Amain

MO SEIÁL FÉN

chur go dí an eilíshí. Do soaryt níhí es
 chláshí a dróg go v'itach buachuil téacht
 ann agus gan veb é an deh bóint íhíd do
 ghóil. D'áshach shé teacht agus lóshéin a
 léigim na tráid agus dol índéach as Chláshí
 gáhan lí. Ansin ní véach er ach abé píint
 sa mílen do ghóil es an sgoiycht agus d'áisech
 shé é fén do chohú ché sár agus do b'éir é.
 Tug at' áigim, a léhóir, go roiv an sal
 ana-chrug an uer shín er v'uitir na Hérean.
 An té go míoch ferim hally ígí chohach abé
 veb ag obuir ó gurv go durv chum an chés
 ghánav, agus chum é fén agus pé m'uitíon a
 v'ioch é 'do chohú agus do chiddeach er chuma
 égin. An fesar a veartych, túrtí suae do chur
 er vac lebh do chahach shé débuilte ebrí do
 v'uit as fén agus as an gváil eilí dem chéling
 chum an t-éagi aváin áhín do chur chum cing
 dá v'í shín, an buachuil a seych go eilíshí
 Chomáiní agus do hóseach lóshéin es tráid
 do fén, do chahach shé é fén do chohú gan
 póing rabuirní ní véach íagóir ígí a ghánav
 er an m'uitíer a véach sa vallí 'na ghie ag
 obuir go crueg chum íshan do chur chum chog.
 Fé mar a vi na buachuilí ag imeacht as na
 sgoileanuir tráha v'íshé-sen, ní nách úna, a
 do chum déag agus a dol a n'olcaas. Do híg
 an shráshí a n'áigim nár v'ím vah g'bh mí

chíméid do ba hie a Geann Tuuro. Do hocas
 shé a n'áigim gur v'ears g'bh mí chur go
 Chláshí Chohamán am' áigim lí. Do ebin
 shé an ní shín. Hugas beien er lóshéin es
 tráid agus a dol índéach as Chláshí gáhan
 lí. Nuer a h'éinig deri na bílana agus an
 tráil comártaib, fábháit cé gheoch dol go
 Chláshí Vv Nuav do chusa índéach sa
 chomórtaas ché mach le céch.
 Vi b'óntáshí nuar íg na buachuilí a vi
 'na góiv íabalg sa chláshí er na buachuilí
 a vi amab er lóshéin, mar do v'íd a móilí
 na m'uitíerí índéag gáhan tránónda. Chueg
 ceaharar agus trí shíd ées na buachuilí
 índéach er an gomórtaas sun. Nuer a vi an
 tráil dháras do f'asrag go rouna er an geshú
 déiní. Ní roiv ach brúir sun a vi ní b'éit
 ní mí. Ní roiv éa vah g'hom sa méid áhín,
 mar ní roiv ach trí b'indí folay a Mí Nuat
 an v'itén shín. Chueg m'ábir anáin agus do
 loitir shé leah an esabog agus chuir shé a
 gultí gho an eocartí a d'ineag nuer a hoegobag
 an eilíshí. Mar gheall er an eocartí sun
 do hug an t-esabog ínead eir sa Chláshí
 ghom a gahay na bílana a vi chéing, agus
 nuer a h'éinig an tráil írab do chusa go Mí
 Nuat. Sa v'itén t'írab an T'iaras mílí ocht
 síad trí shíd sa hán a b'ea é mí.

X-SHÚL NA GNÚC

On uer a hoaryt er na teanughachuir
 d'oonum a M'achromnais v'ing huas sa vallí
 go míad. Hing a vallí gáhan Táhaeren, agus
 cum h'agung anuas írab er maidin Dó Laen.
 Dó táshach áhín v'ing huas sa vallí
 nuer a t'ogt láhanta sírí do locht na sgoilí.
 Do leanch na láhanta sírí c'ulpa shéachúin
 ní trí An aid a v'ing sa vallí v'ing ag obuir
 er an veirim veog a deunta na cod' eilí den
 chuing. Hug sun téití vah g'hom er gáhan
 tays ebrí agárychísa ghánav V'is ab'itís
 er íring do láv'ití lí er bílanaid do lív'
 shíll. Ní hanav a vi teugeas am' ghánuv
 agus am' g'rumm ó véah a buití er íe áph.
 ní a buití véah le ábhéat, ní a buití choití
 le corán. V'is agum an mó días a gháshach
 teyl, agus an mó teyl a gháshach d'óráin.
 agus an mó d'óráin a gháshach panan. V'is

AN VANGARTA

Nlor fiasbas d'fngi cad a chuir an tuisri
 fhechuint oram an fhi shin, nuer a veaidich
 na ling a fhechuint oras, do bueslag ishdéach
 am' signi gur veasadar gur v'fuing a casag
 caidechda égn oram a Stáid an Vuiling
 n-veici hepéat Ghúiní na Gey. Nlor fiasbas
 agus gur rugadar ishdéach a di táini égn
 d'énig inéachor ryav ó hin é. Vi náiri oram
 a bhúit le rá d'fngi go dúrbhng a líhdé do
 chéica, gan ghd gan ríobhdána.

Tá an rot aváin, áfach, a chuiream
 caungear mear inih oram agus atá a cur
 caungear oram ryav ó hin. A machnag dom
 'na ghd sun er an gunn 'na midhó a

XI-AN VANGARTA

Tá shé ché máh agham a gh'fahint sa n-éit
 sho comas mar a ghéas beart a vi méichyach
 go leár aváid sar a náis ishdéach a náis scól
 ryav ach aváin an egnól a hng mo v'hdír dom,
 Vis, is dó lum, t'impal deat mílena d'úsh,
 ná b'éir a dhavay er vell an v'hdír d'úsh. Vi
 trí n'ú cénir do choluv boega sheesga
 igan' ahr le cur shiar go di an Leitir
 Cheanan, er an grauc, a dré do gabúidh an
 sára sun agus go véigt an oycút sa vell
 íg na buay baingí. Vi fear ehtri agnóg-
 Mhál O Fingéin a b'áinim do. Vi deachda
 íg smit er a rúiní mocht. Ghéasach shé
 obuir máh go leár ach n' ístach shé rúit.
 Duasag lesh na ba sheesga do chomáint lesh
 ahar go di an canuc. Dhuasag líumasa d'úsh
 lens choah a dré do mésh na ba a rúit
 uag, a d'arvug teacht harnash a vail, go
 n'ahingáthi rúit agus teacht rómpa ghd.

Chomáineamur líng íad, Daingean na
 Sallach ahar; ahyer er v'hdír Chanuc an lír;
 ahar go Bíal an Ghéas; shiar trí Charvug;
 an Avamud; ahar chun an Vuiling. Ig an
 Múilean do chomáineamur an bóhar shiar íd
 Ansh, do chomáineamur an bóhar shiar; trí
 go Cúil E; fan Loch a Yovug ahar; trí
 Ghúiní na Gey; agus ahar go bun an
 chomáint mar a ídeasvyn an bóhar a g'váll

agus gan an v'hdír coéig oras, n'oh íad ché
 élan sun gur ghd le dúini gur n'í a víodlar.
 Vi M'ahshiri er m'ayig sir agus é ché n'í íad.
 Ní roiv an córtha seingí er:—

"A baguir a g'ing do ghruin a chéi."
 agus gan an v'hdír coéig oras, n'oh íad ché
 élan sun gur ghd le dúini gur n'í a víodlar.
 Vi M'ahshiri er m'ayig sir agus é ché n'í íad.
 Ní roiv an córtha seingí er:—

"Coé er V'vshiri' a Clátrach lounn
 An córtha seingí is féar er déun."

MO SHGIÁL FÉIN

agus avig ó huag bóhar Stáid a Vuiling
 chun d'ú go Dúin na Móna an fhi shin agus
 v'hdír a n-ann chun d'ú go Céann Tuiric er
 maidin Dé Inera a vi chuing. Nuer a vis a
 g'váll Cím Carvigi shys do chanuc er m'ayig
 anoin Cúshleá Chilli M'idi agus canuc Clery.
 Vi an lí go h'abing agus an ehter ana-ghlan.
 Duat lum fén ná roiv an teóre lesh an rayre
 le bréachacht a véach agham er a n'úhag go léir
 mear-humpal dá meng er V'vach an chnuc
 shin. Duat lum fén go v'vachng g'váll agus
 fan an chnucshéin go b'ar an chnuc agus
 f'vachng shys ishdéach sa aráid agus go meng
 sa tráid ché lúsh, nach muar, agus dá
 agoung an bóhar. Shúid stas mí chun an
 chnuc ché lúsh agus kánag er ayig an
 chnucshéin. Nlor broshas bara an chnuc
 ché lúsh agus veasas do broshing é. Um a
 deca na rous er vers an chnuc vi an ghrihas
 avéid ní ba shé shiar, agus shys, ná mar a
 cheasap a véach shí. Vi an rayre go bréag gan
 áuras. Vi Múilach an uish agus Cláideach,
 agus na canuc v'vára eilí go léir, laabhar díom
 agus hashtéas díom agus íad,

agus gan an v'hdír coéig oras, n'oh íad ché
 élan sun gur ghd le dúini gur n'í a víodlar.
 Vi M'ahshiri er m'ayig sir agus é ché n'í íad.
 Ní roiv an córtha seingí er:—

"Coé er V'vshiri' a Clátrach lounn
 An córtha seingí is féar er déun."

Vi Dúhála go léir lesta amach anéid féin
 h'vhdír, sir, agus ó huag agus shiar, agus an
 ghrihas a tainghar er, agus ó ché bréag ché
 muar ché lesta! Vi na canucín veags lys
 íg bun an chnuc, agus bíoch go rovdar árd
 go mach d'at méig lahbús díov, ní v'vacháit an
 írd inéachor-unta nuer a veig a f'fhechuint
 shys ortha ó v'vach an chnuc. Ba ghd leat
 gur talav l'v'v'álha er íad íad.

AN VANGARTA

Níor loir éngi er feag tannuil éil, ach vi
an vean vuar a cur na súl tréam. Fé gheir
do loir shí tréil.
"B'éidir gur anair a gheanúsh chéim" er
shíshí.
"Is anair," eras míshí, "agus Peadair O
Laeri is ainim dom."
"Shea, a Peadair I Laeri," er shíshí,
"áinim go maí lánh ta. Mac do Chiaráin
íshá hu."
"Mac do Chiaráin íshá mí," eras míshí.
Do ceirag gabáa chóir oram kírbhach agus
ní bal bur vobys an dohal róm. Ní roiv an
vúiri dóhla sa n-éil éil róm ach ché beog,
pé rod a chéir am' sígní go roiv.

Chua a chóla. Ach vi an Vangarta am'
sígní agom. Ché luah agus chruic an chéid
súgnach de hólas an ía er maidin vis am'
by agus amh. Shídh shys mí go di an bóhar
Nuer a hámeg er an móhar d'íachas oram ó
húeg. Ní roiv an rayre er an Mangartain
ón móhar ach vi 's agom cad é an tréó buil
'na roiv an cnuic. Chíllys an bóhar shiar go
di go roiv, mar a veasas, er ayig an chruic
ó gheas, níl, go di go roiv, do rér mo
vrahánúsh an Vangarta er m'ayig ó húeg
díreach. Anair d'ímás har ély an vóhar agus
húeg m'ayig ó húeg tríd an shliav. Vi ac
talay an-gherav ana-vóharannach. Ían de
chlochúv agus de húrógúv agus de folúv
agus de charúgúv. Ach do chomáineas
líam ó húeg díreach. Vi erháin leahana
ghóingí róm le gréil hóras. Do adadúg
veasana er brach sráin ach a fáchtúv
a sheirín anin 's anair, agus a dul íshéach
féis na clochúv nuer a chéidh agom mí a
de chomáing líam ó húeg íshé agus mí a
fáirí dhóm, a brach er nír v'ada go vóing
ceam nuar réar na Mangartain íg éir chum
de ghruin an chruic er a rous a sháil. Ach
vi an ghruin íg arí lastair agus ní roiv an
Vangarta íg éir lastair. Vi tíg vóhar
Eusana agus na típi éil a vi as chéranach íg
ímachit as mo rayre. Leahana, agus ní roiv

an rod leabug díom féis, ná lastair díom, ná
leaháir díom, ach an shliav agus é lán des
na clochúv agus des na túrógúv agus des
na carúgúv. Vi an ghruin a dhóim a
enas er an abér lastair agus an bróhal a
tosáir er bacht sháid, agus vi lart a teacht
oram. Vúinas deoch bréa á ceam des na
sráinúv agus chomáineas líam ó húeg.
Fé gheir do . chruic ceam nuar réar na
Mangartain íg éir chum. D'íachas go éir
er. Do veasag go míoch shé a sunaín agus a
gruga agus á lusaige féu anin 's anair a
n-ayig gach chéim dá d'ingúg. Hígeas go
nuar gur v'é an aid a vi shé uem fé nuar a
húsgarnac sun, nu a gheaurav. Chomáineas
líam ó húeg tannuil éil go di gur osgúil na
gíeam nuar leahán doying fúim hís leabug
díom agus fúir mí agus an Vangarta.
Vi tannuil mah den vóharéin ímíh um an
dáca sun. Vi ceasas a teacht oram. Vís
nuar go mah, agus tairáshí agus alas oram
nuar a shí tríd an shliav. D'íachas er an
ngíeam a vi anair er leahá er m'ayig ar'ach,
agus d'íachas uem ó húeg er an Mangartain
agus chéirís er an dea míhí sé a vi
ní ba gheasas do chídh ní fáil míhí. Anbas
ach do chídh gur v'éir féu d'el a hili.
Anair d'íachas am' hímáil. Vís agom
go roiv Cúm na nílág er m'ayig ar' díreach,
agus go vóing cóngar nuar a ghíamav
ach ayig a húrís éir. Vís agom, leah, nár
v'ada go muelhach tíg éin oram agus nár
vél ná go vóing mo ghóim le náshí sun.
Shídh mí tríd an shliav. Vís a cur tíg éil
ghíom éir go di gur veasas nár v'éir dom
gan voh a teacht er Chám na nílág. Híneag
er chídh, ach nír v'ó Cúm na nílág é. Chéirís
nuar féis leahá tríd an shliav ó húeg agus
vuar ada a b'as an cóm, nár a v'ach agus
ó gheas, agus sráin bóag a rúh ó gheas tríd
an agasas, fan a nírsháin. Ba grí le dhóim
an agasas, fan a nírsháin. Ba grí le dhóim
gur v'é rod na gearas sun, tríd an shliav. Ná
ceygháir a ghin an sráin do féu, ach aváin
go roiv an ceaygháir ró-vuar, ró-leahán, ró-

MO SHEIAL FÉN

"Vúil is agom," er shíshán, "cad é an aid
atá an ceam nuar uem ísháil."
"Ba ghó líam," eras míshí, "go vúil shé
ghá vúil go mah neng."
"Ghá vúil" er shíshán agus tús er. "Íshé
míd atá an ceam nuar uem ísháil, a v'ach," er
shíshán, "ná deh míhí; agus do b'uas gróis
go nuar fíhí míhí do vóhar a chídh ná an dea
míhí sháil."
Ní duar a hili, ach ghíneas ceam am'
sígní féu. Duar líam féu go n-áiréag ana-
voh er maidin am'íreach a vi chíngí agus
go rayng go bars an chruic sar a móch
Míhí O Fíneagín as a leabúg.

Háramur a veilí. Chua íshéach as líg,
Vi sheana-vean a ceimnt íshéach agus veasas
go roiv feasag erthí. Do buesag íshéach
am' sígní gur dohal a vi éirí róm. Nír
leogas an rod oram. Do hílamys chum an
dórah. Nír gheamúv dom shéidm chum
an dórah, mar ní rous tar ésh dul aváid
íshéach ón rous. Ché luah agus fuasas mí
féu er an dív smhth den dóras chíngí agus
talay díom! Shys líam chum na gláshí agus
anán har gláshí agus anas, er an dív líam
den ghísháshí agus den vóhar, chum tí vúitúir
Eusana.

Ché luah agus hámeg íshéach as
chísh, shídh tríd ní cealtr de ghayrúv ag
Ásadrúg oram. Shídh bert ná trír an'
cheamnt orcha. Vúleas hóras go lár íshéach,
ídh ghayrúv agus lechí conana. Vúleas
easas chum na tíni. Vís shé tamal bóag tar
féu na híthí líam. Nuar a hrothas an tíni
chruic sheana-vean v'rek vuar v'rahóach
v'áirhúil agus f'na sy er narra a n-áici na
tíni, a leh mo lía dé. D'íachas erthí agus
d'ímás agus bys er chéir a vi er an dív
éil den tíni. Nír leagas le hóngí agus níor
loir éngi líam, er feag tannuil. Fé gheir do
loir an vean vuar líam go bréa shéiv
eivtar.

"Shea, a gheasúv," er shíshí, "éir ghóish
chíngí."
"Go déin," eras míshí, "ba chóir go
n-ámhóch shiv mí!" Agus do ghíreas.

"Ar áirshí fyav teacht har an Mangar-
táin!" er shíshán.
"D'áirís go míne," eras míshí. "Man-
garta an Chéig a gh'áirig a n-áramúv
er."
"Ní míshí Mangarta an Chéig a húrís
er go déin," er shíshán. "Eion an ceo go
troum agus go doracha ér ureasana."
"Is dócha," eras míshí, "go vúil rayre
ana-vuar ó n-a v'as."
"Íg," er shíshán, "rayre ana-vuar ó n-a
v'as. Ba chóir leat go v'ídh. Éir go lár ó n-a
v'as dá mách an íg ghu." "Íg shé ana-ghán míshí," eras míshí.
"Ní veg an ghruin a dhí fé go ceam tannuil.
Beg ayimáir er móhín agúing chum dhí agus
Tíamán ort."
D'íach shé oram.

vi líam' chésh & íshy ghé cé vi 'na chérvy,
"sa tíg úd baal!" "sa tíg éil úd baal"—agus
mar shín, go di gur áinimúg shé dhóim de
vúitúir Eusana.
"Ná fúil beas an an dív shín pósáa lastair
a n-áir égní," eras míshí. "Íg shí
pósáa íg fear de vúitúir. Leeri hír er fad er
Prohas."
"Cad é an ainim atá er an veas sun?"
er míshí.
"Peadair Rua," a hugnuid shídh er," er
shíshán.
Shin a roiv uem. D'íachas go gár er an
dív a díreó gur chuireas a chórvy íshéach-
am' sígní go dáingean. Chomáineamúv líng
anas na ba go di gur chéirceimnt íshéach a
gumar v'rek chéirceimnt íshéach a roiv a lán
éil ba sheasag, agus góirhan a haingh léó
ach agus ná íg ingtor er go eneur.
Vomuir er an ghíahán húeg den. "Leirí ná
agúing. Vi gleam ana-ghoying, ana-leahan
lastung díng, agus ceam ana-vuar, an-áir
lastung den ghíeam.
"Cad é an ainim atá er a gnuc nuar sun?"
eras míshí.

"Ar áirshí fyav teacht har an Mangar-
táin!" er shíshán.
"D'áirís go míne," eras míshí. "Man-
garta an Chéig a gh'áirig a n-áramúv
er."
"Ní míshí Mangarta an Chéig a húrís
er go déin," er shíshán. "Eion an ceo go
troum agus go doracha ér ureasana."
"Is dócha," eras míshí, "go vúil rayre
ana-vuar ó n-a v'as."
"Íg," er shíshán, "rayre ana-vuar ó n-a
v'as. Ba chóir leat go v'ídh. Éir go lár ó n-a
v'as dá mách an íg ghu." "Íg shé ana-ghán míshí," eras míshí.
"Ní veg an ghruin a dhí fé go ceam tannuil.
Beg ayimáir er móhín agúing chum dhí agus
Tíamán ort."
D'íach shé oram.

ER VULLACH NA MANGARTAN

a teacht sar ar hainig na fuc dá chunnavy chum go roiv Chuo an Ezeabail tamal mah n-áit, a dreo nár iadas inéachar a ghianay amach cad é an says rods na t-áinvi. Vi góir na hui. Anuán fén ba ré-gheacur linn baifin boog am' láiv agna. D'acrys an baifin dá lyd agus dá huary é. Do rih an t-áinvi ehim go di go roiv abé er m'ayig amach. D'freesch agus é a gvalí boram abhar do leagag er an móhar é. D'einig a leah agus ghoiv shé abhar er coasáirdi agus d'an an leah é vi er an móhar. Ach níor iadas ghianay amach cad é an says rods é. Lena ling abhín d'ein abé den vóhar agus ghin shé orann.

"Fan uem amach!" ersa míchi, "pé rod la!" agus mo vaifin áinrídi agus. Do loir abé. "O vuisih!" er abhian, "go mrisih an d— do chosa, mar asal!" agus é fáachaint abhar a nóg an ród a vi imhí abhar er coasáirdi. "Gonim párdubh agé!" er abhian linnas, "is áinibh a chabas mí féa amas den vubhach asil áin. Do leagas é d'án abé chum teacht annas dá. A dal str go Stáid a Vulling áifim. D'égas Cll Áinri um bhébhena chum fól sir go Stáid a Vulling. Vís ché fada sir leah a Mara Dav nuer a vud an t-asal sun uum er an móhar. Do ríngas er agus do lémasa áinrídi er chum é vubh kum agus marvyoh a vubh agm ba tamal den vóhar. Ché leah abé ná fáach abé áinrídi er agus do fuar abé ná fáach abé mí chabhar dá cad a ghin abé ach úmpáil an bháir abhar! Nór iadas é chasa foisho gan erian né coasurach a vubh agm er. Vubhach abé abhar fádeach go Cll Áinri mí íríbh mura mésh mí é leags anson er a móhar. Do ríngas er abhar abé er áinrídi er a churag é chasa sir agus is áinibh a leagas é, an réifuri bhídhmíg!"

Anuán d'ubah abé ghom céir, v'é agus cad é an gac a vi sir go Stáid a Vulling ígá. O bhig na mocht a Gll Áinri do b'ea a báid abé agus go tíg na mocht a Stáid an Vulling a vi abé a díu. Gáiruin chertí milian nóg

E'vas go muar agus ba hárdídi teacht an tamal mah a teacht annas mas, an síd a leun an rayce leahan, ní laquing gan adob mhíh ags íríbh chum mo húili do háis' er. Um an daea na rois ig hun an chucic vi an fhi am, a dreo gur v'er égin a vi soias mo ghóinn agus cum na Fiesáigi do gáidí. Do ghous í, áfach, gan mo chosa do luehs, agus chomínasa linn é huag go dí gur chaitras mo chos er vóhar Chll Áinri. Vi an fhi ghuv sun um an daea sun; ach vi an fhi go bréa agus go cíin, agus níor vada gur curig an gheahach. Nuer a vi an phealach na fhi ní an lá agm. Chomínasa linn an bóhar sir. Hnag go dí sít 'na roiv íala muar árd clobí er a dhv huag den vóhar, er mo láiv ché, agus abhiana-chursháin leahlig den áh. Do hneag dom cupla lá ruimach shín go roiv droh-nuim er an abhiana-chursháin agus er an áit áin den vóhar; go vístí púca ní abrid ní roiv égin mánáid'cha den fórd sun um. Vi mhé a dhiasv amach er uer an vada fhi nuer a háng go dí an ní le bhá agala ruimach a bóca é. Vís é sít. Vís a cuiseav er a bóca, ach má v'is réa an áinri gur vuar an dhéidí do ghruiní vubh a veas go vintach púy vubh sa n-áin, um ach abé agus vadaht sun a lár an lá. Lena ling abhín áinri chum an bóhar anuir

MO SHIGAL FÉN

Ní fada sir a chus nuer a buineag árd ghet leachn doying, áinvi linn chum. É é says púil díreach é ná an púil a véach sun dá m'áinibh a bunif ceavon de Chiochuví Deanan ínis a lár na Mangartan agus an Chl áin do chabhar haul a n-áiní na Chl áin, mar a vuil shí ínaib, an táv a vi mas dí, an chucic, er an delar, agus an ceann cá dí, a vi áinvi as chucic, é mas ínaib. Ba ché leat, dá dóigí ón dalav íríbh í agus í chur íshdeach sa fúil, an ceann cá dí shys, go linnach shí an púil agus go méach Málach na Man-gartan 'na raeg vréa leahan, er an levéal ó háv táv, mar a vi abé sar us tógas an ceann cá shín ínis áis.

Má mas tamal mah a fáachaint abhar er na shléiv agus er na hinivriy a n-áinrihar Ercan, ó Vy Yára go hinvear Nedín agus go hinvear Hra Li agus go hinvear an Dáingín, do huags tamal ba v'ó ná é a fáachaint uem shys sa fúil dá gur buineag, dáir linn, an chloch ba ghúra ghom de Ghá Chl Danan ínis sa uer egu fadó. Nór iadas áin ré-achamuir don fúil. Vi an titim óna vrasch shys ró-ghreath agus dá déng ró-imealach er an mruach ba v'ól dom go n-imeach an fód óm' chosiv agus go aguilí le fáinag mí.

Hnag ché hachamuir, áfach, agus co roiv rayce agus er an loch áinrí atá hys a mun agus go grána agus go huaginesch agus go duv.

Háidys gur v'áinibh a vi dírech égin íg an loch sun dá ímúit er mo húiliv, é mas áinrí chum shys er. Nuer áinrí chum am' himpal tamal, sir er an Da Chl ní é gheas er na hinivriy, níor v'áda go n-áinriyich mo húilí harnaish, íríbh, agus shys er an loch grána duv úd. D'áinríyich anin er an dáiv hír den fóil agus chifog rayce áinri sun, táv an fúil 'na beasav hadh, er m'áinriy anón 'na an ghrian a tanghav er agus agáileana na sgamaí moog leata amach er agus íad a ghuabacht fan é, go bráa raeg, díreach mar a vi na sgamaí

veoga fén a ghuabacht huas as mo chíu er an abér. Anuán, nuer íachuing shys íríbh er an loch, agus nuer a churíng an díom anuán ní anuán, bháidig go míoch an loch, agus bun an fúil er fad, a swaha acra a luegarmuig anuán 'g anuán, díreach mar a vích muibhach an chucic fén nuer a vís a fáachaint é inéas ón "Letir ná létear."

Nuer a v'ing corús de vubh a fáachaint shys er an loch grána dav agus anuir er an dáiv hír den fóil, agus am' huabha fén anuán 'g anuán go vích an luegarmuig leahís, d'áinríyich uem ó huag er an núbhig vréa a ví leas amach leasraeg díom. Vi um an dáca sun an vrasacarnach chibana er an núbhig áin a vi er an dáiv hír den fóil, mar vi na sgamaí veoga tar ébh íad fén do leaha amach er an abér go lár agus vi na sgáileana, boogs leata amach er an núbhig go lár. Ní eaca ryav ruimach áinri, agus ní eaca ryav ó amach fém' húiliv nuer a vís a fáachaint abhar agus ó huag agus sir er an núbhig shín, agus leaha er. Vi an vrasacarnach chibana er an abér, huas áinríyich an vrasacarnach huas agus de gheafócht hír an vrasacarnach huas agus an vrasacarnach bí, shé áin, an ród ba leahís gur hólas leasraeg é, agus an ród ba hólas leahís go ma eghál leasraeg é. Sgamaí ghóasa a b'ea na sgamaí veoga a vi er an abér agus víodar ní ba ghílí ná mar a vi an abér 'na dímpal. Tríá an abér a vi gan sgamaí a hégach soias na gréid annas, agus an sgamaí boog geat íbhé churteach an egh er an dír leasraeg dó.

Hugas íread nuer áinríyich a fáachaint er na reyronnuiv bréaha sun, er na shléiv agus er na hinivriy leahís díom, er an mhíg, ní leas ech er na dáiv mura leahasa leahlig díom, er an boal dháfach a vi ígan' chosiv, er an loch dav dírechda a vi anuán dí, a swaha agus a luegarmuig, a mun an fúil, agus er an mneacarnach agala agus soluisa a ví orba go lár, go roiv an trídíon

áinrí égin íg er mo húiliv, é mas áinrí chum am' himpal tamal, sir er an Da Chl ní é gheas er na hinivriy, níor v'áda go n-áinriyich mo húilí harnaish, íríbh, agus shys er an loch grána duv úd. D'áinríyich anin er an dáiv hír den fóil agus chifog rayce áinri sun, táv an fúil 'na beasav hadh, er m'áinriy anón 'na an ghrian a tanghav er agus agáileana na sgamaí moog leata amach er agus íad a ghuabacht fan é, go bráa raeg, díreach mar a vi na sgamaí

MÁ NUAT

na hayimshiri vídsh-ehin er an gunna gána lesh a veas a louir. "Mura mbach tusa ní búrhimsh fé inéachor. Tá teangeas an' ghrann agus snas an' chúl fé!"
 Vi oshí er a veas nuar nuar a chnóic abé an cás 'na roudar, agus ví abé gválí a leasgél leó agus é réá íar vohá abé an veas sun igé & chur sa veas; ná veas shé gur hug abé ghóiv ach na fásga do chinnéach a ghrann ochá chun íad do hógunt ón dalay.
 "Dor fé," esnas tríd duini ach, "ach dá vídshgáús a hii mabí vé mavy agút!"
 Cúpla bílen 'na ghie sun do chnóica an fear sun agus is ré-veog an neart a ví sun. Do ghul íar na háiti er agus do ghul na bíe er, agus do lít abé a geam a chos. B'égean do dól a vaill. Ví abé ré-mímhí, áfdech, mar ar chos abé a vaill. Ní roiv abé aváid sa veas íg & vudair nuar imi abé aváill er an shryycht, gura mah an veasí ghó' é!
 Duart gur ghul íar na háiti er. Do ghul Ach níor v'an úna é shin. Tá na sír ré- fahal agus tá na chandál a gválí tré íar na lírí, abhar lámhbh d'ala an Chláidhí, agus áfdech cos na ceasáil ehin an t-ár a droó go mon an t-ár. ní-áin do chlar an chnóic, agus go mteglan she an lí hays géatúr cév sun.

Ach doart gur ghul an bie er. Ba ró d'úna an ghulínt ehin ná an ghulínt eli. Tugtar, ní do tuáit an veas ehin er an chnóic, an chnóic a b'éar déir víash an d'ny ryv le n-llí ghúing. Níor védir an locht áil er eabí. Ní lí ná mar a b'éar an locht áil er an ará a tuáit ghúing. Ach dá ons a víoch ídír eóil agus ará ní ghúidich, puing kairí do chnóic agubag. An chuid agubag a b'éach ísdéach ón duab ní 'vóch tsáí er a veóil agubag. An gráing agus an práis agus an bangi ísheá víoch agubag sa vaill er íud. Ní víoch an eóil le fáil ach go beasv, ní b'éar go ró-snar. Anenah, nuar a b'éimh ísdéach sa chláidhí ní víoch le fáil ach an eóil er íad. Víoch an t-ár veas fóidín agus an bie er 'vógg shing fáca a t-ár níng a lámhbh agubag. Víoch an bie ísdéag go

ních nuar, agus víoch an t-amn eíochúbhí, na gceol lesh, an an masehri a bíng lán-déach ón duab.
 Híoch buachúll ana-chalana ísdéach eun ó Chnóic Hóbruid aran. Is eín íum buachúll a bíng ísdéach an vlen chláca a chnóic féin ísdéach. Ví abé anáicún abé troihí er tríd agus ví abé ché cúbha abé coráit sun 'na gáhuav gur vré íum veb a fíachúnt er agus é a shól a n-éneacht tena chomartáduhí. V'odar go íar ácu go mah, dea-chúmba go mah, ach do veasng go mtoch a cheam agus leah a vínd snas glan sa a gín go íar. Ví neart ísdéach sun. Ví shé féin agus tríd ísdéach ní íg imirí oíbhí le íarbhóid lí. Ví áinim an n'í go íar er. Hug an tríd ní cogar dá chéi go míndíoch a tríd er agus go leactúidh é. Vís féin a fíachúnt er an imirí. Ní roiv puing mabasa ryav unam chun an chláidhí gíochéada eín térd sun. Ba gheár go veas an tríd a b'éch ísdéach er an éngi aváin. Ví a lí timpal an chnóic er íg bert ach agus ví greim er ghúidír er íg an tríd 'duini. Do líb an fear ísdír a ghúidír agus do leog abé shys é féin go dtí go roiv an veas nachéach deincean íg féin gáí aguil agus freim tena gáí lív íg er gáí chearrhín an ír ísdéach níng. Anenah do ghúir abé snas é féin agus lóg shé an tríd a n-éneacht go glan ón dalay agus chláca shé maa-bimpal na oíbhí íad. Nuar a leog shé íad do b'égean dóiv sy shys er íeag tamúll chun íeag chláca féin ón véaga a hug abé ghóiv. Agus ní roiv abé ach a gáirí an abé a ví an gúiv an íg é gáhuav. Agus íar lúsha ísdírí chnóic a b'éas an tríd.
 "Ehas," er shíshan, nuar a leog abé ueg íad, "an beog lív éin shéir?"
 "Veasamur," esna duini eabí, "go mbéach shé le rá agubag gur íeagamur íad. Ach ead ba gáí ghóit ní g'ága ché m'as! V'umh ní and díom agus is er égin abé unam louir íad!"
 "Tá féin fé neár é," esna duini eli ach

MO SEICÍAL FEN

ná chúig mílan níag a b'é a. Cheap abé an íagóir a gáhuav er an asal agus hug an t-asa "or a n-ay an chunim" do.
 Chomáineamur arín ling unam an bóhar éir agus gáhuavmúir cuidechánaas dá chéil go dtí gur b'roshamúir an bóirhín ó huc chun an tí er Chur an Erebúil mar a roiv mo gáhuav sa 'na g'óiv agus mar a roiv mo bríal a góir na hní. Do egramúir le chéil er an áit shín. Ní eaca ryav ó hin é beó ná marav.
 Ní roiv abé ach tamúil beor trím ía nuar a b'rohas an ball. Ví múnáir an tí 'na góla, ní ná v'úna. Do fágag bíe agus deoch an' oíbhíabí a n-áin na hní. D'íbae 'na bíe agus d'úas an deoch. Anenah duert mo íadireacha agus chnóca a chnóca. Ní bal ná gur chnóca go sáv.

XIII—MÁ NUAT

So vilen d'vúch an Thama mílí cohté ghóid trí fhíd a bán ísheá do chnóic shys go Cláidhí Vy Nuat chun mo híarma avimshíri do chnóic sun am' oíl chun veb am' b'agat. B'á d'li an chláidhí an veas shín go gabach duini ocht mílana, ní shécht mílana, ná abé bílana, do chnóic sun, a founim na n-avln a veach r'ychdeasach do a droó go m'asch an t-éas ceart íg chun go níamíí sagart dtí. Do curí tríd er na h'edonag a dul ísdéach dóiv, a mílmabh na tríd a chnóic a chnóic a b'eamúig amúh orha. De d'ísdéach an tríd níor gáí don ógúach na h'ocht mílana do chnóic shing do m'í bílen do. Anenah, dá dísdéach an tríd níor gáí ghóid na ebecht mílana do chnóic shing do m'í obuir gáí vílan do. Do mabag obuir gáí vílan d'asa. Ba nuar an eadig g'oom a shín mar tá ír na háiti ana-ghíen er bílana na m'aschúil a bíen ísdéach sun ón duab. Do ví abé dína orha an veas shín péir d'om é. Ní eadar a

vúil éin ons tar éab d'li er ná ná fáil. Chnóic buachúll b'rékha m'asra ísdírí ísdéach sun an vlen chláca do chnóic ísdéach. Ché lúah agus ví bílen ceat ísdéag ach ví ceat ach abertá go mah. Nuar a h'edh a vaill a gabav r'áha an Tharúig do chnóic shín an eadí enas írdh agus bagach a neart dóiv. Ach d'ímloch an eóil agus an neart írdh nuar a vídsh rayint avimshíri tar éab ísdéach h'ar- másh. Nuar a víoch déir na hayimshiri eadí agus íad a dul amach 'na sagartáiv erchobúbhí víoch na cúl loun go mah eadí go íar, go nuar nuar íg an gríd ach do íógag er an duab. An chuid ach do íógag íg na seídeamúir ní íar na h'áiliv m'asra ní ghúidich an áit ísdéag ché m'as ísdéach orha. Ní víoch an neart unta, ó ísdéach víoch íar na íeartúv íg a b'agach ón duab, ach an méid níre a víoch ach do chnóic shing é a gabav na hayimshiri. Vídsh íg, bíen ísdéach sun ón duab. Do ví abé dína neamúfoch, a gúmparkíd le buachúll na tashá, er d'úch, ach a díbanav amach er gheir

BÁL ER ON NGÁLUING

méachor í nuaer a véach ná gan áa ocaí. Gálungí dá louirt iní. Is é roí do háing dom as an machas, agus an mion agus as an veugneas, ná gur hoarys am aigini, pé roí a ghámach an dhuim éli, go gmeáing fén mo chum Chálung gan dul ar neavú. Chromas láirbach er veb a ná na Oáingech Muiri as Gálung í ná mar a darimésh as vailí í, agus fé mar a darimésh hucg er Dúiri na Móna í an aid a ná sún. Do chimedd sún mi gan dul as táid na caynái. Do chromas, lesh, er veb a ná na Gálungí ghom fén as na leourú Gálungí a gheug a leouran an chláidí, agus do abhring ays ár roí a hainpoch lum a leour beog a véoch am' póca agdm.

Ving a dikav na hehri shin, ach, tríd agus tríd, vng coitansa á iary ghóm fén a roiv áa veb am' ghúo; ná a véach mo ghálal cose do chur lesh an meahái a ví er an Ngháung. Ví a hán roiv as cóir mo húl, am' hímpeal, a ví coitansa á chur 'na ly er m'áigini, 'gur vab mo ghúo.' An chidh ba vó des na hneachallí eli, nuaer a chidh as chuir a véoch er shúl agdm, ní gháidh ach a gesum do chroba agus gáiri ghávas am' agdm lum. A níng er níng do hígeas am' sígní go m'édír go roiv deardú agdm á ghánav. Ching gabáingí a diarnig é fén do chur er ayig agus do veschdú a n-dias agus a gháidheacht agus a gumas er an Múarla. Cad istach légt sváin a ghánav!

A níe chidí do vailng an díogras nuaer agus hugas ayig er an gúofar a vuin le hobur an chláidí a Múarla agus a Leáin agus as Vayyngelsh. Do leuas, áfach, er mo chroing Vúiri do réa as Gálung nuaer a vng a dol a chos. Do abhring ays am' leour abhr'vngí, inah agus irsh, bídúri beog Gálung nuaer a véoch shé nuaer. Is cúin lum conas mar a ná í a fáchmait er leour Gálungí ná leouran. Chaus er chidhsh leahamg am ar dáa beog so:—
"A Chóhain an cheólí vróing na nún áiv han,

MO SHGIAL FÉN

hama-vab, sch er hier an mie shin a tózag shing. Ní véoch an talhí agling er. Ní hách shé chum sochuir dding. Véoch a rian er, nuaer a haquimsh a vailí er ár fáhanvú éri sa tána, is er égn ainbhésh ar márahaena shing, vímsh a fáchmait ché loam chó milhach chó booraech mun.

An aid a vímsh sa vailí véoch ár nóbin írish agling den vie er ar tózag shing, an t-áran coiri agus an t-áran crungeachdan óa muilean, an t-iv círoí agus an t-iv lachan, an léamach agus an baingí réar agus an vábach, an práta agus an gobalsh, agus an bhúiri hácúin inah is írsh. Ériné an bir a hách chum sochuir dding. Do chuirimsh rzas an eóil írsh go áiv, agus na pléic, agus hagech an nuaer agus an fóinveas írsh tuing, a dréó, nuaer a véoch an trí ví fábanla níé éni agus hémsh harsaish go dí an. Cláidí, gur v'er égn ainbhésh na busch-darín shing, agus gur v'er égn ainbhésh a chéil.

Chuireas fén an chidh vlién dom sun gan áa lé a hacht am' bíáiní, bóch go rous ana-leum nuaer a háng a vailí sa táura Chaus harsaish sa vor agus mi léidír go nua. Ní rous atáid íshdíg, áfach, nuaer a hosaung an gullí er veb a cur oram. As

XIV—BÁL ER ON NGÁLUING

An aid a véa sa vailí agus gan tabhí ná óas agdm sch er na córan a ví am' hímpeal a bróidhí Cháandrad agus a bróidhí Vailí Vúiri, níor háing lá dá chufneav ryov chum go roiv an vail er an Ngálung. Ach nuaer a chaus íshdeach sa Chláidí agus chuireas shíni er vachúiv a tózag a b'áiseavú eli, agus nuaer a fuara ná roiv an ocaí Gálungí ach, ví tús agus antacht oram. Ansun íshéa do buaeng íshdeach am' sígní go roiv an Gálungí ag imeacht; go méach shí ag imeacht íó mar a véach na chéandúni ag imeacht agus na gúiní óga a laeag sch, Gálung agus Bákra a n-éneacht; ansun go n-éireach shínecht, a níng an thachas sun, agus gan áa ocaí Gálungí ach. Nuaer a buaeng an méid chin íshdeach am' sígní háing neugneas har ár oram agus brón agus cesamfé. Es, veog ná roiv v'ár sígní háing neugneas har bér oram agus mo hál do chabav agus do chroicmú am, ná veb a Néring agus Eri ag úmpáil 'na dóibig íaschda. Dar lum níor v'í Eri

GNÓ SAGUIRT; AGUS TEACHT NA VÍNÍNÍ

chis an t-aechnán sun lianna an lé sun, a gháidí Vy Nua, as cóir na n-aeobog eil a agus ahaeae-chyinteanas Gáilínigí ó heandúiní go míoch a líhéidí eoh. Is eun linn go neis shiar lé go dt an Fochar, mar a roiv Dónal O Lafnabí 'na chóny, agus go vuaras ó heandúiní veeg a ví 'na chóny a n-aeilí Loocha an Voguig, áran er a dúgí 'An Bodaeh beog léadálach." Tí an t-áran sun a gló inléb agus ní gá é chur ahy anab. Fuaras veeg, lesh, "An Giall Rua," an t-áran a chuir an, sígní an t-aeobig lé er an geol ahy atá curra ahye agim a Shihna.

XV—GNÓ SAGUIRT; AGUS TEACHT NA VÍNÍNÍ

Do ghluesh na abé bhiana a hugas as Cháidí agus ba ver a chéil, geand lesh, iad go léir. Ní roiv de gheofochí eatarba ach an déiríoch a ví iúir na céaseanv ehirí a ceapúibí do gach bhén doiv, bhén eocóidochda, bhén ealyndehada, agus amháin gan an rod neohobhianta do bhén amach dom. Ní vuaras a hili duehana. Níor ghineas ka iarecht er iad síl. VÍ a valúir do chéirion oram. On gháid vilen amach ví an dal a rúgí n-eyig gach bhiana, a dreo, nuer a ví deri na hayimabirí a d'ridim linn, gur chuma linn ach go míahing na eua linn as an sík. Hog Die Ghom, mola 's bhéas lesh, gur rúgas. Fuaras na bhúid, gach ord ach fé mar a bháing mo heald chéig, go dt gur cinneog fé ghráid saguirí mí an t-áran lé chig do Vhuav an Táruig na vilen d'uidh an Tiarua, mílí ocht gáid, trí sílíd, a cheacht. Hánaog a vaili agus ní roiv sa veilí eoh rayint. Hánaua nuer a bháing leir an aeobuig chéim é réid linn dal a dháevy gnohe saguirí, a bhóidáidí Chlíi Heanug, a r-aeilí Yala. Próidáidí vuar ada leshab íabáil í, ó Nead an

MO SHGIAL FÉN

sáidí do shgrí. "The Elizabethan Age of English Literature." Háing deri na bhiana. Chuanuir go léir íabdeach sa hálá nuar. VÍ áshar n'í nuar-heaher aeobog er an fadán bhua. Do tugag d'osa. an dteah strur. VÍ oram rayint den aibhí do lé a láir na n-aeobog. Is eun linn, a d'oeach na shgrívingí, gur bríochdas er léan na Gréigí agus gur volas é, gur bríochdas er léan na Ró agus gur volas é; gur bríochdas er na léanv eil er fuad na Héiróipí, na Rayingceah agus an Alamáingah agus an Sháingah, na sayhiana léng ahin a hólruig ón Ngréigah agus ón Laidin, agus Jo volas iad. Anan do bríochdas er léan agus er údarnv Háana a n-eyimabir Elizabeth, agus do volas idir léan agus údair. Níor gheanuir dom iad do vola. VÍ ólas mab agim er a lán ach Vioedar agim sa vailí. Hug mo véahír lé a d'og ón Mólach Rua iad, beasacht Dé leua hanam! Shing díreoch an fáirt den shgríving a marcadig dom le lé sa cóir na n-aeobog. Do léas amach é go hárd agus go neagáfar. VÍ dúiní dea na heahobhív 'na hy hua a lár buid díreoch er n'eyig amach. Nuos a séadada d'eyri abé 'na heasav agus d'íach abé idir an dá húil oram. "Chimist an méid eim go mab, a vuchonh," er shibhán. "Frugáid do chuid nuar himpal orha go léir. Do voluiah léan na Gréigí. Do voluiah léan an Ró. Do voluiah léan na Frayngce agus léan na Sháingí agus léan na Hálamáingí. Anan do voluiah go hárd léan Háana. Agus fách, íread agus ka ocaí aváin amach as do vailí ní cuarúin a déir léng na Hérean." Duert abé a lán eilí anabín a chur er mo bhúiv dom go roiv deard nuar dhána agim mar go roiv léan na Hérean ní b'éar agus ní b'aeobhí agus ní ba hini ná na léan agus na léanv eilí ahin a ghl'áimúna. V'omuir arka a fách, ut go dháevy agus go dlúh agus go díreoch, idir an dá húil er a chéil an ad a ví eilí a cayinik. Shán Mso Rí, Ard-aeobog Huana, íabé do

Le ling na hayimabirí shín do hára go roiv byn dea na meuv léng a v'och dá dúirt a n-aeacht íabdeach a hala nuar gáhan trín. Hána chun rayintí folauna chianav er eouas Bhacla do lé agus do shgrí, agus do leuirí mar ba chéir agus mar ba chéir agus mar ba cheart do ghuaí folaunada. Do reidig go rouas er a muin shín. VÍ sagart óg ó ghóshas Cherey a nuin na bebirí ahin dúing. Chuir-each áhé a n-ár sy shing verasanta agus hugach shé ghúing ní égin er a shgrímhísh sáidí Yarla gho. Is eun linn gur bug abé ghúing, an trábhona aváin, an r'ó eohim na háidí do shgrí er, "Pesverando vince," abé ahin. "Beran buan bua," ní "By perseverance you will conquer."

Yomuir go léir a n-ár sy go ciúin, a feamv agus a ghuv agus a vídírí paspér ig gabúingí agus é a meachav er a ghúal a diaruig cunavv er rod égin a cheuirbeach abé ahy. Uer a chluig a tugag dúing chun na hebirí do ghánav. D'imig an ayimabir agus ba gheairid an vull erhí imeacht. Ba eohé le dúiní ná roiv har chúig neomav sa n-uer a chúig ahin. Do bualeag sa chugan. Do lín gabúingí nuas a fáipéirín pé beag nuar a ví shgríig íg er. Um trábhona amáireach a ví chúing hána-muir go léir chun an hala chána. Le oramas a ví an una nuer a glúg m'áimim er dúsh. Do shineag chúim anuas an páipéirín chun go léahing amach é sa a góir go léir. Anan d'imig rod greanur oram. VÍ abé éir agim mo shgríving íán do lé, rod atá tar abé imeacht oram go minic ó hín, lesh. Vís a treuv bríd er feag cúpla neomav. "Tuir dósa é," arsan múníteóir. Hénaes chúigí gaus é. Do léig abé amach é cho rrag agus dá m'é íén do véach tar éah é shgrí. Adavurim gur haogh abé go mab linn. Haing abé go mab leó go léir. Vioedar go muer é pé 'r d'om é.

Nuer a ví deri na bhiana a beocht do ceapag sáidí ghúing go léir le shgrí agus ví dueah buir-le fáil 'ig an té do shgríbhach an sáidí a b'éar. Shidé an rod er a roiv oraing an

MO SHGIAL FÉN

Duineárdach sár ón mreáiteacht a vi ar. Tá uasal cad é an abré a vi le fáil i gá le dá an t-áras le fáil a gló inab. boscach shé f:—

D'bhíoch sheandúiní égin sa n-éit dom go roiv dúin' uasal 'na chobry a n-éit égin ar brusach Oua Xuaní sa tean-ayimahir fadó Fyav; gur b'ógáach ana-ghabháil é; gur bit Cliona na carrúgí shin Chill Huanúig a ngrá lesh; gur chuir ahl chuirí mar hachdúiní abana-chúileach ar a dughá Castlín Duv; gur déda ahl do Chasáilín a gá' tshaint don ógáacht E'édre go vail tuill gá' ig dúiní égin ahl.

"Chúig céad gour our ar an dah;
Chúig céad tone d'ár na Gréig;
Chúig céad hollloch ceanae, bífnean;
Chúig céad oyra ar fushi táv loé."

Níor iad abé a hill báirt dom, agus ní eadar ar hóg ahl an méá shín sa cheary dom. E'édre go vail tuill gá' ig dúiní égin ahl.

NATIONAL
LIBRARY OF
IRELAND

